

www.musavat.com

ÜSƏVAT

Xəbər
İtkin qızlarla
bağlı yeni
detallar
üzə çıxdı
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 29 aprel 2025-ci il Çərşənbə axşamı № 72 (8682) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan mətbuatı - 150:
Prezidentin verdiyi o sərəncam...

22 İYUL
MİLLİ MƏTBUAT
GÜNÜ
Dövlət başçısının
qərarı təqdirle
qarşılanır - rəylər,
gözləntilər

yazısı səh.7-də

Ermənilər sərhəddə yenə
təxribat törətdi

yazısı səh.5-də

Bakı-Brüssel soyuqluğu
aradan qalxacaqmı?

yazısı səh.10-da

Baş nazirdən hərbiçilərin
maaşı ilə bağlı qərar

yazısı səh.2-də

Minalarla bağlı
ölkəmizə dəstək vədləri -
əməl zamanı

yazısı səh.15-də

Trampın planına qarşı
Kiyevin "qırmızı xətti"

yazısı səh.11-də

Erməni blogger azərbaycanlıları
öldürməyə çağırırdı

yazısı səh.3-də

Həkimlik və əczaçılıqla
bağlı yeni tələblər gəlir

yazısı səh.15-də

Pensiyaçıların diqqətinə! Onlar bu
əzabdan xilas olurlar

yazısı səh.14-də

Perinatal Mərkəzdəki yanğınla
bağlı dəhşətli nüanslar

yazısı səh.3-də

Azərbaycanın ən
təhlükəsiz şəhəri -
seysmoloq elə şey dedi ki...

yazısı səh.7-də

VƏTƏNDƏN VƏTƏNƏ: PEZEŞKİAN BAKIDA - İKİ LİDERDƏN İSTİ MESAJLAR

"Özümü Təbrizdəki, Ərdəbildəki kimi hiss edirəm"
deyən İran Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür etdi;
tərəflər arasında mühüm sənədlər imzalandı

yazısı səh.9-da

DTX sorğu verdi, İnterpol Makronun mühafizə
rəisini axtarmağa başladı - sensasion təfəsilat

Fransa Prezidentinin cangüdəni azərbaycanlı
milyarderdən rüşvət almaqda ittiham olunur;
Benalla Bakıya təhvil veriləcəkmi?

yazısı səh.11-də

Sabir Rüstəmxanlı:

"Kiçik
məmur
lar
qudurğanlıq
etməməlidir"

yazısı səh.6-da

Ermənilərin
Rusiyadakı
"boz kardinalı"
gedir - Bakıdan
reaksiya

yazısı səh.8-də

Ceyhun Məmmədov:

"İrəvan
Vatikandan
dəstək gözləyir,
amma..."

yazısı səh.4-də

Prezident: "Müstəmləkəçiliyin bütün formalarını qətiyyətlə rədd edirik"

"Azərbaycan hər zaman qarşılıqlı hörmət və birgə inkişaf prinsiplərinə əsaslanan siyasət aparıb. Təəssüflər olsun ki, hazırda global Cənub təmsil edən bir sıra ölkələrin hələ də əziyyət çəkdiqləri əsas problemlərdən biri də bəzi Qərbi ölkələrinin yürütdüyü neokolonializm siyasətidir. Biz müstəmləkəçiliyin bütün formalarını və təzahürlərini qətiyyətlə rədd edir, xalqlara faciələr, köləlik, iztirab gətirən bu cür davranışları qəbul edilməz hesab edirik".

Musavat.com xəbər verir ki, bu sözlər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin global Cənub QHT Platformasının təsis konfransının iştirakçılarına müraciətində yer alıb. "Azərbaycan ölkələrin daxili işlərinə qarışmamaq prinsipinə əməl edən, xalqların siyasi sistemlərinə, mədəni, etnik, dini fərqliliklərinə hörmət edən, dinlərarası, sivilizasiyalararası, mədəniyyətərarası dialoqu daim güclü təşviq edən ölkədir. İnənəm ki, birgə fəaliyyətimizlə xalqlarımız üçün daha işıqlı bir gələcək, yeni, ədalətli dünya düzəni qura bilərik", - deyər dövlətimizin başçısı əlavə edib.

Azərbaycanın xarici dövlət borcu açıqlandı

Azərbaycanın bu il aprelin 1-nə 5 milyard 67,0 milyon ABŞ dolları təşkil etmiş xarici dövlət borcunun 85,6%-i elə dollarlarda olub. Bu barədə Maliyyə Nazirliyi xəbər verir.

Məlumatla görə, borcun tərkibində avro 6%, XBH (Beynəlxalq Valyuta Fondunun Xüsusi Borcalma Hüquqları) 3,5%, yapon yeni 3,3%, digər valyutalar isə 1,6% paya malik olub.

Dəyişən faiz dərəcəsi ilə olan öhdəliklər xarici borc məbləğinin 48,9%-ni, sabit dərəcə ilə olanlar isə 51,1%-ni təşkil edib. Xarici dövlət borcunun 49,9%-i 5 ilə qədər olan müddətdə, 44,2%-i 5 ildən 10 ilə qədər olan müddətdə, 5,9%-i isə 10 ildən yuxarı olan müddətdə kreditlərə qaytarılmalıdır.

Tahir Budaqov rəisi vəzifəsindən azad etdi

Balakən rayon Statistika İdarəsinin rəisi Fərhad Xəlilov vəzifəsindən azad edilib. Bununla bağlı Azərbaycan Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov müvafiq əmr imzalayıb. Digər idarələrdə də kadr dəyişikliklərinin olacağı gözlənilir.

Problemlı kreditlərin məbləği açıqlandı

2025-ci il aprel 1-nə Azərbaycanda vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 481.6 milyon manat təşkil edib. Mərkəzi Bank xəbər verir ki, bu göstərici cari ilin əvvəli ilə müqayisədə 7.2% və ya 32.5 milyon manat çoxdur. Ölkədə problemlı kreditlərin məbləği son 1 ildə isə 2.3% və ya 10.9 milyon manat artıb.

Qeyd edək ki, cəmi kredit portfelində (BOKT-lər və kredit ittifaqları daxil olmaqla) vaxtı keçmiş kreditlərin payı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nəzərən 0.23 faiz bəndi azalaraq 1.62% təşkil edib.

ANAMA əməkdaşı Qazaxda minaya düşüb

İşğaldan azad edilmiş Qazax rayonunun Qızılhacılı kəndi ərazisində aprelin 28-də mina hadisəsi baş verib. Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) məlumat yayıb. Məlumatla görə, agentliyin əməkdaşı 1985-ci il təvəllüdlü Paşayev Elnur Oruc oğlu xidməti vəzifəsini yerinə yetirərkən piyada əleyhinə mina partlayışı baş verib. Hadisə nəticəsində Paşayev Elnur bədənində müxtəlif nəhiyələrinde yüngül xəsarətlər alıb. Xəsarət alan əməkdaş rayon mərkəzi xəstəxanasına təxliyə edilib. Vəziyyəti qənaətbəxşdir, həyatı təhlükəsi yoxdur.

Baş nazirdən hərbiçilərin maaşı ilə bağlı qərar

Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının və hərbi qulluqçularının hərbi rütbəyə görə maaşlarının məbləğləri təsdiq edilib. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə baş nazir Əli Əsədov qərar imzalayıb.

Qərara əsasən, Maliyyə Nazirliyinə tapşırıb ki, bu qərarın icrası ilə əlaqədar tələb olunan vəsaitin ödənilməsi məqsədilə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin.

Şimşək, leysan, dolu - bu günün havası

Bakıda və Abşeron yarımadasında aprelin 29-da bəzi yerlərdə aralıq yağış yağacağı gözlənilir.

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən verilən məlumatla görə, yarımadanın ayrı-ayrı yerlərində qısamüddətli leysan xarakterli olacağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var.

Yağıntılar səhər tədricən kəsiləcək, gündüz dəyişən buludlu, əsasən yağmursuz keçəcək. Aralıq güclənən şimal-qərb küləyi gündüz mülayimləşəcək.

Havanın temperaturu gecə 8-10° isti, gündüz 10-13° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 771 mm civə sütunu olacaq. Nisbi rütubət gecə 70-80%, gündüz 50-55% olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə aralıq yağıntılı olacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə leysan xarakterli intensiv olacağı, dolu düşəcəyi, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Gündüz əksər rayonlarda yağıntılar tədricən kəsiləcək. Ayrı-ayrı yerlərdə aralıq duman olacaq.

Qərb küləyi bezi rayonlarda aralıq güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 9-13° isti, gündüz 14-18° isti, dağlarda gecə 1° şaxtada, 3°-dək isti, gündüz 3-8° isti olacaq.

Rüşvət tələb edən müxbirə hökm oxundu

Vətəndaşlardan hədə-qorxu ilə pul tələb etməkdə təqsirləndirilən Xəyyam Qurbanlının cinayət işi üzrə məhkəmənin yekun prosesi keçirilib. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Eldar İsmayilovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub.

Hökmə əsasən, Xəyyam Qurbanlı 5 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilib. O, cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkəcək.

Qeyd edək ki, Daxili İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumatla görə, özünü qəzetlərdən birinin müxbiri kimi təqdim edən Xəyyam Qurbanlı vətəndaşlardan nazirliyə daxil olan çoxsaylı şikayətlər əsasında saxlanılıb.

O, ayrı-ayrı şəxslərə və şirkətlərlə dair neqativ məlumatların paylaşılacağı ilə bağlı hədə-qorxu gəlməsi, eləcə də paylaşmış məlumatların silinməsi məqsədilə müxtəlif məbləğlərdə qanunsuz pul tələb etməkdə təqsirləndirilib. Xəyyam Qurbanlıya Cinayət Məcəlləsinin 182.2.2-ci (Hədə-qorxu ilə tələb etmə, təkrar törədildikdə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

Balıqçıların nəzərinə: mayın 1-dən bu qadağa gəlir

Balıqların küritökmə dövrü ilə əlaqədar 1 may 2025-ci il tarixindən ölkə ərazisindəki bütün su hövzələrində balıq ovuna moratorium qüvvəyə minir və sentyabrın 1-dək davam edəcək.

APA xəbər verir ki, bunu Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidmətinin rəisi Xəliq Mirzəyev bildirib. Xidmət rəisi balıq ovu ilə məşğul olan bütün fiziki və hüquqi şəxsləri qaydalarla əməl etməyə, qadağan olunmuş vaxtlarda, qadağan olunmuş ərazilərdə balıq ovlamaqdan çəkinməyə çağırıb: "Sənaye balıq ovu ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslər bütün təbii su hövzələrindən balıq ovu ələtlərinin kənarlaşdırılmasını may ayının 1-dək təmin etməlidir, əks halda, ov ələtlərinin su hövzələrində saxlanılması qanun pozuntusu hesab ediləcək və həmin şəxslər barəsində qanunamüvafiq qaydada intizam tədbirləri tətbiq olunacaq.

Balıq və digər su bioresurslarının ov qaydalarının pozulmasına, o cümlədən qanunsuz ovlanmasına görə təqsirkar şəxslər müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsi və Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar".

X.Mirzəyevin sözlərinə görə, qanunsuz balıq ovunun qarşısının alınması məqsədilə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Dövlət Ekoloji Təhlükəsizlik, eləcə də Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidmətlərinin və Daxili İşlər Nazirliyinin Su Nəqliyyatında Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən ölkənin daxili su hövzələrində mütəmadi nəzarət tədbirləri həyata keçirilir və qanunsuz balıq ovu ilə məşğul olan şəxslər barəsində qanunamüvafiq tədbirlər görülür.

Mövqelərimiz yenə atəşə tutuldu

Ermenistan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri aprelin 28-i saat 00:25-də Çəmbərək rayonu istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini atıcı silahlardan atəşə tutub.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb. "Bölmələrimiz tərəfindən qeyd olunan istiqamətdə adekvat cavab tədbirləri görüldü".

Bakıda maşın idman zalına çırpıldı, sürücü öldü

Bakıda ölüm nəticələnən qəza baş verib. APA xəbər verir ki, hadisə Binə qəsəbəsində baş verib. 2000-ci il təvəllüdlü Orxan Qurbanov idarə etdiyi "AzSamand" markalı avtomobillə hərəkətdə olarkən idarəetməni itirib və idman zalına çırpılıb. Sürücü aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində ölüb. Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb.

Göycay sakini intihar edib

Göycayda intihar hadisəsi baş verib. Göycay rayonunun Ləkçilpaq kənd sakini 1977-ci il təvəllüdlü Əflatun İsmayilov yaşadığı evdə özünü asaraq intihar edib. Faktla bağlı rayon prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Mingəçevirdə qadın bıçaqlandı

Mingəçevirdə gənc qadın bıçaq xəsarəti alıb. Modern.az-ın məlumatına görə, hadisə şəhərin Gəncə şosesinə yaxın ərazidə baş verib. 1996-cı il təvəllüdlü Hüseynova Çinarə Hilal qızı qarın nahiyyəsindən bıçaq xəsarəti alıb.

Xəstəxanaya çatdırılan qadına göstərilən tibbi müdaxilə nəticəsində onun durumu stabilləşib. Qadının sözlərinə görə, yixildığı zaman bıçaq əlindən düşərək bədənində batıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Gədəbəy sakini Şəmkirdə bıçaqlandı

Şəmkirdə bıçaqlanma hadisəsi baş verib. Modern.az-ın məlumatına görə, Gədəbəy rayon sakini 1994-cü il təvəllüdlü İ.Qurbanov bıçaq xəsarəti ilə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Araşdırma zamanı İ.Qurbanovun Şəmkir sakini, 2000-ci il təvəllüdlü N.Şirinovla aralarında baş verən münaqişə zəminində bıçaqlandığı məlum olub. Fakt araşdırılır.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Leyla Əsgərova-Məmmədovanın sədrliyi ilə “Respublika Perinatal Mərkəzi” PHŞ-də baş vermiş yanğınla bağlı cinayət işi üzrə araşdırmalar davam edir. Musavat.com-un xəbərinə görə, hakim qarşısına mərkəzin direktoru Mehriban Abasquliyeva, Anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin müdiri Hamlet Mustafayev, dəstək xidmətləri şöbəsinin müdiri Elnur Əhmədli çıxarılıblar. Prosesdə zərərçəkmiş şəxslərdən Elşən Nəcəfov ifadə verib. Deyib ki, PHŞ-də mühafizə polisi işləyib, orada yanğın baş verərkən işdə olub.

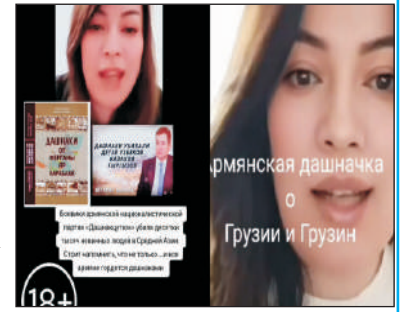
ması Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsinə tapşırılıb.

İstintaqla müəyyən olunub ki, mərkəzin anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin yenidoğulmuşların intensiv terapiya bölməsinin yerləşdiyi dördüncü mərtəbədəki palatasında baş vermiş yanğın

rektor və mərkəzin anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin müdiri Hamlet Mustafayev və dəstək xidmətləri şöbəsinin müdiri Elnur Əhmədlinin nöqsanları aradan qaldırmalarına əsaslı şübhələr müəyyən edilib. Mərkəzin direktoru vəzifəsində işləmiş Meh-

Erməni blogger azərbaycanlıları öldürməyə çağırırdı

Daşnaksütyun millətçi təşkilatının üzvü, Qazaxıstan vətəndaşı olan erməni əsilli Vartanyan Zoya Kamoevna Qazaxıstanın hüquq-mühafizə orqanlarında dəstəkliləri vasitəsilə ölkədə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı Daxili İşlər Nazirliyinin məlumat bazasından məlumat sızdırıb. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə “Bez Tormozov” Telegram kanalı məlumat yayıb.

Qeyd edilib ki, Vartanyan açıq şəkildə bütün azərbaycanlıların öldürülməsinə çağırış edib. Bundan əlavə, qeyd edilib ki, o, sosial şəbəkələrdə gürcülərə və azərbaycanlılara qarşı təhqiramiz materiallar paylaşır, nifrət və etnik ayrı-seçkilik toxumu səpir. Bu da xalqlar arasında gərginliyə səbəb ola bilər.

“Qazaxıstan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq müvafiq tədbirlərin görülməsini xahiş edirik”, - deyə paylaşımında qeyd edilib.

□ **Toğrul İSMAYIL,**
Musavat.com

Azərbaycanda film kimi olay

27 yaşlı Gəncə şəhər sakini İrandan Azərbaycana qanunsuz yolla keçən zaman sərhəddə saxlanılıb. Onun başına gələnlər bir filmin ssenarisi ola bilər. O, Azərbaycana qayıtmaq üçün əvvəlcə Türkiyədən qaçıb. Sonra da İran sərhədindən qaçaq yolla neytral əraziyə keçməyə nail olub.

Musavat.com xəbər verir ki, bütün bunlar Rəşadət Bayramlının başına gəlib. Rəşadət təhsil almaq üçün Türkiyəyə gedib. 2016-cı ildə Mersin Dövlət Universitetində təhsil alıb. Təhsilini bitirdikdən sonra Türkiyədə çalışan Rəşadət ara-sıra Azərbaycana gəlirmiş.

Rəşadətın sözlərinə görə, 2022-ci ildə məlumatı olmadığı halda onun kartına müəyyən məbləğlərdə pul köçürülüb. Dediynə görə, bunlardan xəbəri olmayıb və sonradan cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib. Dələduzluq maddəsi ilə ittiham olunub. Sonra cəzası şərti hesab edilib və polis nəzarəti qətimkan tədbiri ilə azadlıqda qalıb.

Bundan sonra Ərzurum şəhərinə gedən Rəşadət orada şirkətlərdən birində mühasib kimi çalışmağa başlayıb. Bu hissədə Rəşadətın dedikləri daha çox diqqət cəlb edir. Bildirdiyinə görə, şirkətin 4 nəfər tanımadığı əməkdaşı sənədlərini alaraq onu girov götürüb. Ondan ayrı-ayrı şəxslərin hesablarına müdaxilə etmək, pul çəkmək tələb ediblər. Onların istəyini yerinə yetirən Rəşadət əlavə edib ki, sonradan ondan dövlət qurumlarının hesablarına müdaxilə etməsi istənilib.

“Bundan sonra qaçmaq üçün pul yığmağa başladım. İlk fürsətdə oradan qaçdım”, - deyə Rəşadət bildirib.

Rəşadət Türkiyənin Ağrı şəhərindən qanunsuz yolla İrana keçməyi bacarıb. Dediynə görə, heç bir sənədi olmadığına görə konsulluğa müraciət edib. Konsulluqdan ona deyiblər ki, 4-5 gün ərzində sorğuya cavab verəcək. Lakin sərhədi qanunsuz keçdiyinə görə məsuliyyətə də cəlb ediləcək.

İranda qalmağı risk hesab edən Rəşadət Bakıya qayıtmaq istəyib. Ailəsinə zəng edərək müəyyən məbləğdə pul istəyib. Sonra isə Biləsuvar sərhədinə gedib. Rəşadət burada da İran sərhədini qanunsuz keçməyi bacarıb. O, yük maşınının yanında gizli şəkildə piyada hərəkət edərək neytral əraziyə daxil ola bilib. Son olaraq Azərbaycan ərazisinə keçmək istəyəndə sərhədçilər tərəfindən görüldü.

Onun sözlərinə görə, məqsədi sərhədçilərə yaxınlaşıb təslim olmaq, ölkəyə qayıtmaq istədiyini demək olub. Rəşadət heç bir müqavimət göstərmədiyini, “Dayan” əmrinə tabe olduğunu deyib.

Dindirilən sərhədçilər də bunu təsdiq edib. Rəşadət başına gələnləri sərhədçilərə danışdı. Rəşadətə qarşı dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçməyə cəhd maddəsi ilə ittiham irəli sürüldü.

Araşdırma zamanı məlum olub ki, Rəşadət barəsində Türkiyədə çıxarılmış hökmün Azərbaycanda tanınması ilə bağlı müaciət və müvafiq sənədlər Ədliyyə Nazirliyində aşkar edilməyib.

Məhkəmə belə qənaətə gəlib ki, Rəşadətın Azərbaycan sərhədini qanunsuz keçmək niyyəti olmayıb və sərhədçilərə könüllü təslim olub. Onun həmçinin öz ölkəsinə qayıtmaq hüququ olduğu, İranda konsulluğa rəsmi müraciəti də nəzərə alınıb. Buna görə də onun barəsində bəraət hökmü çıxarılıb.

□ **İ.MURADOV,**
Musavat.com

“Küvəzin üstünə vedrə ilə su tökdüm, təkrar alovlandı”

Perinatal Mərkəzdəki yanğın işi ilə bağlı yeni qandonduran detallar üzə çıxdı

“Yanğına ilk müdaxilə edənlərdən biri mən olmusam. Gecə 03:20-də Gülbahar xanım məni yuxarı çağırırdı. 4-cü mərtəbəyə qalxanda küvəzin üstünün yandığını gördüm. Yanğın təxminən 15-20 dəqiqə davam etdi. Küvəzin üstünə vedrə ilə su tökdüm. Yanğın söndü, lakin təkrar alovlandı. Daha sonra yanğınsöndürən balonlardan istifadə etdim. Uşaqlardan 6 nəfərini xilas edə bildim. Təqsirləndirilən şəxslərin heç birindən şikayətçi deyiləm”, - deyə zərərçəkən bildirib.

PHŞ-də yanğın olarkən zərərçəkmiş Vəqif Abdulayevin həyat yoldaşı və övladı orada olub. O, ifadəsində müttəhimlərdən şikayətçi olduğunu deyib: “Yoldaşımı mərkəzə yerləşdirdikdən sonra rayona qayıtdım. Rayona çatanda yoldaşım zəng edib, mərkəzin yandığını bildirdi. Yoldaşım daha sonra anama zəng edib. Anam taksi ilə mərkəzə gəlib və qayınanamlı birlikdə uşağı küvəzdən çıxarıb. Mən də rayondan birbaşa mərkəzə qayıtdım. Daha sonra öyrəndim ki, yoldaşım və övladım ayrı-ayrı xəstəxanalara yerləşdirilib. Evin yeganə övladıyam. 8 ildir evliyəm. Sevinirdik ki, övladımız olacaq. Lakin bu yanğın baş verdi. Rəhbərlikdən şikayətçiyəm”.

Zərərçəkmiş Aynurə Əhmədova isə deyib ki, xəstəxanada xadimə işləyib. Hadisə günü gecə növbəsində olub: “Qışqırıq səsləri eşitdim və mərkəzin yandığını anladım. Yuxarı mərtəbəyə qalxdım. Tibb

bacıları Təranə və Yeganə ilə birlikdə vedrələrlə su daşıyaraq yanğına müdaxilə etdik. Yanğın elektrik yuvasından başlamışdı. Ora su töküb yanğınsöndürməyə çalışdım. Lakin yanğın pərdə vasitəsilə yayıldı və daha sonra küvəzlərə keçdi. Tibb bacısı Yeganə yanan küvezi açaraq uşağı qucağına aldı və kömək göstərdi. Daha sonra yanğın baş verən otaqdan uşaqları çıxararaq aşağı mərtəbəyə apardıq. Özüm 15 uşağı ikinci mərtəbəyə aparıb təhvil vermishəm. Mərtəbədə yalnız bir yanğınsöndürmə balonu var idi”.

Qeyd edək ki, 2024-cü il yanvarın 9-da “Respublika Perinatal Mərkəzi” PHŞ-nin inzibati binasında baş vermiş yanğınla bağlı Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin müxtəlif maddələri ilə cinayət işi başlanaraq ibtidai istintaqın aparıl-

nəticəsində 7 yenidoğulmuş körpə ölüb, 4 nəfər xəsarət alıb, müəssisəyə isə ümumilikdə 361 min manat məbləğində maddi ziyan vurulub.

Bundan başqa, Mehriban Abasquliyevanın 27 dekabr 2022-ci ildə mərkəzin direktoru təyin edilməsindən sonra müəssisənin tibbi təminat resursları və potensialını nəzərə almadan xəstə qəbulu sayını 2 dəfəyədək artırması nəticəsində müəssisənin elektrik təsərrüfatının artıq yüklənərək sonda yanğına səbəb olmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib. Eyni zamanda istintaqla, Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən mərkəzdə yoxlamalar aparılıb, Elçin Gülmalı oğlu Nəcəfov, Vəqif İntiqam oğlu Hacıyev, Aynurə Qalib qızı Əhmədova, Gülbahar Zülfüqarova tanınıblar.

Növbəti məhkəmə prosesi mayın 19-na təyin edilib.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
Musavat.com

Əhalisi azalır, torpaq iştahı artır - Rusiya daha 40 il döyüşəcək?

Deyilənlərə görə, Rusiya koreyalıların köməyi ilə Kursku Ukrayna "işğalı"ndan nəhayət ki, azad edə bilib. Hər halda, neçə gündür Vladimir Putin daxil, bu dövlətin yüksək çinli rəsmiləri ard-arda "qıyq gözlü"lərə minnətdarlıq eləməkdən yorulmurlar.

Əlbəttə, ehtiyac yaranmasaydı, Putin "top ət" üçün Şimali Koreya diktatoruna ağız açmazdı. Belə çıxır, səfərbərlik işində gerçəkdən ciddi və obyektiv problem var. Nə qədər etnik-millət bölgələrindən, dustaqlar və miqrantlar arasından müxtəlif şirnikləndirici yollarla, zorla cəbhəyə adam yığmaq olar ki...

Avrasiyaçı-filosof, ictimai-siyasi xadim Aleksandr Duqin isə hesab edir ki, Rusiya "koreyalılar tükənənə qədər" (!) tam səfərbərlik elan etməlidir. "Biz çoxlu yeni döyüşçülər dünyaya gətirməli, 40 illik müharibələrə hazırlaşmalıyıq", - Duqin ərz edib.

Onun zənnincə, cəmiyyət həlli vacib problemlərə xüsusi diqqət yetirməlidir, çünki: "Yaxın 40-60 ildə Rusiya müharibə aparacaq. Belə müharibələrə hazırlaşmalıyıq! Ona görə yeni döyüşçülər və onların analarını dünyaya gətirmək lazımdır. Odur ki, xahiş edirəm, Rusiyada doğum səviyyəsini artırmaq üçün mübarizə kəskin şəkildə sürətləndirilsin. Qarşıdakı aylarda ümumi səfərbərlik barədə düşünün".

Heyrətə gəlişən. Bunca böyük mineral resurslara, bitib-tükənməz təbii sərvətlərə malik ucsuz-bucaqsız bir ölkənin fikir adamını öz xalqının rifahı, qonşularla sülh və əmin-amanlıq içində yaşaması deyil, müharibə, qırqın-qıyamət qayğılandırır. Rus analara o, yenə dünyaya öldürülmək üçün rus gətirməyə çağırış edir!

Doğrudan da, niyyətin hara, mənzilin ora...

Bu yerdə yada illər öncə Putinin söylədiyi bəzi sözlər düşür. Məsələn, Putin demişdi ki, Rusiyanın dünyada dostu yoxdur, onun ən sadıq müttəfiqi isə ordusudur. Onu da bildirmişdi ki, "Rusiyanın məqsədi rus xalqını birləşdirməkdir". Necə? 4 ildir Ukraynanın timsalında hamı görür. Sərəhədi bilinməyən ölkə yəni.

Bes ruslar kompakt şəkildə daha hansı ölkədə yaşayır? Həmsərhəd Qazaxıstanda, Estoniyada, Latviyada, Litvada. Düzdür, sonuncu üç ölkə NATO üzvüdür. Amma və lakin rusların "balta" ilə işləməyə meylliliyi də gerek unudulmaya. Heç vaxt "heç vaxt" demək olmaz.

"Rusiyanın üç ən sadıq müttəfiqi var - ordu, hərbi dəniz donanması və müdafiə sənayesi". Bunu da vaxtilə Rusiya baş nazirinin sabiq köməkçisi Dmitri Roqozin söyləmişdi...

Duqinə gəlincə, o, sıradan biri deyil. Qızgın "velikorus" ideoloqlarından və Kremldə sözü keçən şəxslərdəndir. Bəyanatını da hər şeydən əvvəl buna görə zarafata salmağa dəyməz. Ələlxüsus Rusiyanın "qardaş və dindaş" Ukraynanın başına açdığı oyunlar, davam etdirdiyi işğalçılıq fonunda.

Duqinin müharibə hədələri ilə bağlı fikirlərindən dolayı yeganə təsəlliverici məqam isə Rusiya əhalisinin (müsləman-türk toplum istisna olmaqla) getdikcə azalmasıdır. Bunu onun narahatlığından aydın görmək olar. Reallıq belədir ki, son illər hökumət doğumu, çoxuşaqlı ailələri stimullaşdırmaq üçün nə qədər səy göstərsə də, müsbət nəticə yoxdur. Elə yaxşı ki, yoxdur. Allahın başqa millətlərə rəhmi gəlir yaqin ki...

Əhali sayı, onun yaşı, gənclərinin faiz göstəricisi isə həm də milli təhlükəsizlik məsələsidir. Nədən ki, ordunun, quru silahlı qüvvələrinin əsasını gənc kişilər təşkil edir. Nonsens də elə odur ki, əhalisi ilbəil azalan Rusiya dayanaq əvəzinə, təzə torpaq iştahı ilə alışıb-yanır.

Görəsən, "şimal ayısı" daha 40-60 il kiminlə və necə vuruşacaq? Ümumiyyətlə, ona qədər Rusiya qalacaqmı? Bütün hallarda Duqinin siqnalını biz də nəzərə almalıyıq. Azərbaycanda (kompakt şəkildə) rus əhali yaşamasa da...

■ **Z.SƏFƏROĞLU**

Ötən həftəsonu beynəlxalq medianın diqqəti Papa Fransiskın dəfn mərasiminə yönəlmişdi. Dünyanın ən güclü dövlətlərinin əsas fiqurları Papa ilə son dəfə vedalaşmaq üçün Vatikanda idi.

bütün dini mərkəzlərlə çox sıx əlaqələr qurub. Ölkəmiz bu əlaqələri hər zaman inkişaf etdirib. Vatikanla Azərbaycanın münasibətləri hər zaman yaxşı olub, bundan sonra da belə olacaq. O ki qaldı Ermənistanın yanaş-

Siyasi ekspert Ramiyə Məmmədova hesab edir ki, erməni prezidenti Vatikan-da sayan olmadı: "Onun ən böyük "sevinci" Makronla görüşü idi. Ümumiyyətlə, müharibədən sonra İrəvan əlini hara atırsa, boşa çıxır. Ona görə

bayram günündə gəlin Cənubi Qafqazı da xatırlayaq və dua edək ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında yekun sülh razılaşması tezliklə imzalsın. Gəlin, dua edək ki, bu razılaşma imzalandıqdan sonra yerinə yetirilsin və regi-

Vatikanda ələ salınan Ermənistan prezidenti - İrəvanın gözləntisi

Erməni mediası onun səfərini həm lüzumsuz xərc adlandırır, həm də heç kəsin Xaçaturyanı saymadığını yazıb - deputatdan şərh

Ermənistan prezidenti Vaaqn Xaçaturyan da mərasimdə iştirak edib. Lakin bu ölkənin tənqidçi mətbuatı onun səfərini həm lüzumsuz xərc adlandırır, həm də erməni prezidentini heç kəsin saymadığını yazıb. Üstəlik, Ermənistan liderinin mərasimdə iştirakı "milli maraqlara zidd" qiymətləndirilib.

Erməni mediası bunu onunla "əlaqələndirib" ki, Azərbaycan dövlətinin Vatikanla xristianlığın tarixi haqda beynəlxalq konfrans təşkil etməsinə Papanın icazə verməsi "artsaxın erməni mədəni-mənəvi irsinin təhqir olunması"na şərait yaratmaq imiş. Yeni buna görə də Ermənistan prezidenti dəfnə getməməli idi.

Onu da deyək ki, Xaçaturyanın mərasimdə Fransa prezidenti Emmanuel Makronun əlini sıxması fotosu yayılıb. Həmçinin deyilir ki, dünya liderlərinin qrup fotoğraflarında Ermənistan prezidentini tapmaq mümkün olmayıb.

"Ermənistan prezidentini hansı sırada oturtduqlarını təxmin etmək çətin deyil. Və əgər Papanın dəfnindən yeganə foto Makronla əl sıxmasıdır, əlbəttə ki, bu barədə Vaaqn Xaçaturyanın Vatikanla xərclərini saymaqdan daha çox düşünməliyik".

Bes ermənilər yeni Roma Papasından hansı mövqeyi gözləyir?

Deputat Ceyhun Məmmədov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycanın Vatikanla konfrans keçirməsi çox önəmli hadisədir. Deputatın sözlərinə görə, bu, Azərbaycanın uğurudur: "Azərbaycan

Vaaqn Xaçaturyan

masına, Ermənistan Vatikanla əlaqələri yüksək səviyyəyə qaldırmağa çalışır. Bunun üçün dəstək almağa səy göstərir. Hətta illər öncə Sərkisyan öz kürəkəni Vatikanla səfir təyin etmişdi, məqsəd Vatikanın tam dəstəyini əldə etmək idi. Bu gün Ermənistanı qıcıqlandıran odur ki, bütün cəhdlərə baxmayaraq, Azərbaycan-Vatikan münasibətləri daha güclüdür. Ermənistan isə nə qədər çalışsa da, Vatikanın dəstəyini ala bilmir. Bu, əslində Azərbaycanın uğurlu siyasətinin göstəricisidir".

C.Məmmədovun fikrincə, Ermənistan global güc, global dini mərkəz kimi Vatikandan dəstək gözləyir: "Ermənistan buna nail ola bilmədiyi üçün qıcıqlanır. Yeni Roma Papasının da Ermənistanın haqsız mövqeyini dəstəkləyəcəyini gözləmirəm. Azərbaycanın Vatikanla qurduğu sağlam, möhkəm münasibətlər sayəsində bu qeyri-mümkündür. Odur ki, Ermənistanın narahatlığı anlaşılandır. Ermənistan birmənalı şəkildə hədəflərinə nail ola bilməyəcək".

də bu sözləri də nəticəsiz qalacaq. Bundan əlavə, müharibədən sonra ermənilər xristianlıq faktorunu tez-tez qartmağa çalışırlar. Bu minvalla daha böyük dəstək alacaqlarını gözləyirlər. Ancaq Ermənistan yeni yollar axtarmalıdır. Bu da sülhə xidmət etməlidir. Yeni Vatikanla, Makronla üz tutmaqla hansısa pis niyyətlərini reallaşdırma bilməyəcəklər".

Ekspertin fikrincə, Vatikan dünyanın həm də siyasi mərkəzidir: "Burada bir sıra siyasi məsələlər danışılır. Yeni tək cəmi dini məbəd deyil. Biz Tramp-Zelenski görüşündə də buna şahid olduq. Ancaq Ermənistan Vatikanla pənah apara bilməzdi. Onların nıcatı Türkiyə və Azərbaycandan asılıdır. O baxımdan İrəvan tələbləri və götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməlidir".

Xatırladaq ki, Roma Papası Fransisk ölümündən bir gün əvvəl Pasxa bayramı münasibətilə yaydığı təbrikdə Azərbaycan və Ermənistanı sülhə çağırıb. O bu sülhün əbədliliyi üçün dua edib: "Bu

onda çoxdan gözlənilən əmin-amanlığa gətirib çıxarsın".

Qeyd edək ki, aprelin 26-da Vatikanla, Müqəddəs Pyotr meydanında Roma Papası Fransiskın dəfn mərasimi keçirilib. Dövlət, hökumət başçıların, parlament sədrlərinin və digər rəsmilərin iştirak etdiyi mərasimdə ölkəmizi Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova təmsil edib.

Spiker Sahibə Qafarova Müqəddəs Taxt-Tacın dövlət katibi, kardinal Pietro Parolin və Müqəddəs Taxt-Tacın xarici işlər naziri, arxiyepiskop Paul Qalagerlə görüşərək, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından başsağlığını çatdırıb. Xatırladaq ki, Papa Fransisk 2013-cü ildə Vatikanla Müqəddəs Taxt-Taca yüksəlib. O, dünyanın müxtəlif yerlərində 30-dan çox missioner səfəri edib, burada sadə insanlarla şəxsən ünsiyyətdə olub və qəbulların hədsiz təmtəraq və xüsusi təhlükəsizlik tədbirləri olmadan keçirilməsini tələb edib.

■ **Nigar HƏSƏNLİ, "Yeni Müsavat"**

Belə görünür ki, Ermənistan havadarlarından aldığı təlimatlar əsasında sülhün əldə olunmasını əngəlləyən fəaliyyətindən əl çəkmək istəmir. Nikol Paşinyan Estoniyada iki günlük səfərdə olduğu zaman Ermənistan ordusu növbəti dəfə şerti sərhədlərdə sükut pozaraq növbəti təxribata əl atdı.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumata görə, Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin bölmələrinin aprelin 28-i saat 00:25-də Çəmbək rayonunu istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini atıcı silahlardan atəşə tutub. "Bölmələrimiz tərəfindən qeyd olunan istiqamətdə adekvat cavab tədbirləri görüldü", - rəsmi məlumatda bildirilir.

Şübhə yoxdur ki, düşmənin son təxribatından sonra yenə də Ermənistan mətbuatı hansısa evin pəncərə və ya divarındakı dəliyi göstərərək, Azərbaycan tərəfdən guya atəş açıldığı barədə saxta iddiaları tirajlayacaq. Bu da faktıdır ki, bir çox hallarda erməni ordusu yaşayış məntəqələrinin arxasında mövqe qurur, Azərbaycanın mülki obyektləri heç zaman hədəfə almadığını bildiyi üçün. Amma düşmən hərbiçilər ölkəmizə təhdid yaradırsa, atəş nöqtələrini məhv etmək hüququmuz var, sadəcə, hələlik ordu rəhbərliyi baş verənlərə təmkinlə yanaşır.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan sülh bəyanatlarını davam etdirsə də, həm silahlanma sürətlə davam etdirilir, həm də şerti sərhədlər boyunca təxribatlar intensiv şəkildə davam edir. Hər şey ondan başladı ki, Paşinyan Azərbaycanla sülh müqaviləsinin 17 bəndinin razılaşdırıldığını söylədi və imzalanma üçün problemin olmadığını dedi. Bundan sonra şerti sərhədlərdə davamlı təxribatlara da start verildi. Baş verənlərin Paşinyanın iradəsindən kənarda olduğunu söyləmək mümkün deyil, çünki Naxçıvan bölgəsi istiqamətində və digər bölgələrdə də Ermənistan ordusunun şəxsi heyətinin sayı artırıldı, həmçinin hərbi texnika, artilleriya qurğuları çoxaldıldı. Paralel qaydada Avropa İttifaqının (Aİ) missiyası - casus şəbəkəsi də xeyli aktivləşdiyi, gecə növbətçiliyinə də keçdiyi halda, təxribatlar haqda susur. İstisna deyil ki, elə təxribatların planı Azərbaycanla şerti sərhədlərin "beş addımlığına" qədər gəlib, binoklla əraziyə baxan Aİ kəşfiyyatçıları tərəfindən hazırlanıb. Ermənistan nə sülh şərtlərini sonadək icra edir, nə Zəngəzur dəhlizini açır, nə də təxribatlara son qoyur. Amma vəziyyət bu cür davam edə bilməz. Ermənistan faktiki olaraq səfərbərlik elan olunub və hər an daha ciddi təxribatlar törədilə bilər. Azərbaycan bu təxribatlara necə reaksiya verməlidir? Son xəbərdarlıq etmək və ardınca şerti sərhədlər boyunca legitim hədəflərə zərbə endirilməsi mümkündürmü?

Deputat Sahib Aliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan-Ermənistan şerti sərhədində atəşkəsin intensiv pozulması mediada qarşı tərəfin "bliskriq"ə hazırlaşdığı haqda xəbərlərin yer almasından sonra baş verdi: "Belə bir avantüranın onlara necə baha başa gələcəyini bildikləri halda, Ermənistan rəhbərliyinin buna gedəcəyi ilk baxışda elə də ağlabatan görünür. Ancaq məsələ burasındadır ki, Ermənistanın necə hərəkət etməli olduğunu

Sərhəddə növbəti təxribat - Azərbaycan sarsıdıcı zərbə endirə bilər

Erməni ordusu yenə atəşkəsi pozdu, rəsmi İrəvan havadarlarının təlimatı əsasında sülhü pozan hərəkətlərini davam etdirir - Bakıdan xəbərdarlıq

hazırda rəsmi İrəvanın özündən çox Brüsseldə, Parisdə və digər yerlərdəki "havadarları" müəyyənləşdirir. Yerləşdikləri ölkənin qanunlarının Avropa Birliyinə casus missiyasına şamil edilməməsi, orada quru və hətta havada tam hərəkət sərbəstlikləri və onlar üçün tanınan digər üstünlüklər belə bir təəssürat formalaşdırır ki, sanki bu missiya 18-19-cu əsrlərdə Afrikaya göndərilən hərbi ekspedisiyadır, Ermənistan isə müstəmləkə. Həmin missiya Ermənistan peyda olandan hərbi infrastrukturun əsaslı şəkildə yenilənməsi, hətta bu regionda qarşıdurmanın aradan qaldırılmasında qətiyyətli maraqlı olmayan Fransanın xarici işlər nazirinin belə ötən günlərdə onların orada yeni istehkamlar yaratdıqlarını etiraf etməsi onu göstərir ki, şerti sərhəddəki gərginliyin arxasında, cənab Prezidentin təbircə desək, qonşularımızın yeni bossları da də ağlabatan görünür. Ancaq məsələ burasındadır ki, Ermənistanın necə hərəkət etməli olduğunu

Zəngəzur dəhlizinin üçtərəfli bəyanatda göstərdiyi rejimə fəaliyyət göstərməsinin qarşısını almaq üçün onları orada yerləşdirməkdir: "Yenə həmin Fransanın xarici işlər naziri Barronun Azərbaycan-Ermənistan sərhədində gərginliyin artmasının Avropa Birliyinin missiyasının genişləndirilməsinə tələb etdiyi haqda açıqlaması da bir növ bunu təsdiqləyir. Beləliklə, mən bu fikirdəyəm ki, şerti sərhəddə atəşkəsin intensiv şəkildə pozulması guya məqsədləri bunun qarşısını almaq olanların əgər əmrləri ilə deyilsə, razılıqları ilə baş verir. Bu təxribatlar sərhədboyu yaşayış məntəqələrimiz və hərbiçilərimiz üçün daha təhlükəli xarakter alarsa, təbii ki, təhdid mənbələri əvvəllər olduğu kimi zərərsizləşdiriləcək və buna heç kimin şübhəsi olmamalıdır".

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin baş mütəxəssisi, siyasi şərhçi Tural İsmayilov da təxribatları təsadüfi hesab etmir: "Günlərdir ki, Ermənistan tərəfindən Azərbaycanla

sərhəddə atəşkəs rejiminin mütəmadi pozulduğunun şahidi oluruq. Biz də verdikimiz proqnozlarla Ermənistanın bu tip təxribatlarının növbəti genişçaplı provokasiyalarla nəticələnmə ehtimallarından bəhs edirdik. Əlində danışıqlar üçün heç bir imkan qalmadığının fərqi varan rəsmi İrəvan cəbhə bölgəsində təxribatlar yaradaraq dünyada Azərbaycanla Ermənistan arasında problemin bitməsi ilə bağlı bir görüntü yaratmağa çalışır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə vurğulayıb ki, "Dəmir yumruq" hələ də yerindədir. Ermənistan provokasiyalara davam edəcəyi təqdirdə, Azərbaycan tərəfindən öz layiqli cəzasını alacaq". **Ekspert əmindir ki, Ermənistan siyasi qərar qəbul etmək iqtidarında deyil:** "Rəsmi İrəvanla hansısa formada danışmaq mümkün olmur. Ermənistan əlindən gələni edir ki, regionu və bölgəni şantaj etsin və gərginlik yaratsın. Bu hadisələrin nəticəsində məğlub olan tərəf Ermənistan özü olacaq. Onsuz da bizim ölkəmiz qalib ölkədir,

torpaqlarımızı işğaldan azad etmişik. Ermənistan yalnız məğlubiyyətə uğramayıb, həm də ölkənin iqtisadi-siyasi sistemi çökmüş vəziyyətə gəlib. Demək olar ki, Ermənistanda iflic vəziyyətə düşən iqtisadi münasibətlər sistemi süqut ərəfəsinə gəlib çatıb. Ona görə də atəşkəsin pozulması və bundan sonra baş verəcək atəşkəs pozulmaları birbaşa Ermənistan dövlətinin daha da dalana dirənməsi ilə nəticələnməkdir. Ermənistan siyasi iqtidarı ölkədə baş alan özbaşınalıqlar fonunda siyasi savadsızlığın acı nəticələri ilə üzləşib. Ölkənin xarici siyasət kursunda sabit xətt yoxdur. Bütün dövlət aparatı və idarəetmə institutları iflic vəziyyətdədir. Bu qədər sərbətsizliklər fonunda baş nazir Nikol Paşinyan və onun bacarıqsız komandası indi çətin sınaqlar qarşısındadır. Azərbaycan və Türkiyə ilə dürüst siyasət apararaq əlaqələri normalaşdırmaqdan başqa Ermənistanın heç bir qurtuluş şansı yoxdur". **T.İsmayilov digər məqamlara da diqqət çəkdi:** "Eyni zamanda revanşist qüvvələrin daxilə Paşinyan komandasına təzyiqləri və Rusiya siyasi elitası ilə Ermənistan hakimiyyəti arasında çatların dərinləşməsi Ermənistan hakimiyyətinin çıxılmaz vəziyyətdə qalmasını şərtləndirir. Paşinyan hakimiyyətə gəlməzdən əvvəl verdiyi vədlərin heç birini gerçəkləşdirmə bilmir. Əksinə, Ermənistanın iqtisadi vəziyyəti hər gün daha çox neqativ cəhətlərlə zənginləşir. Belə olan təqdirdə Gümrüdəki Rusiya hərbi bazası, İranın Qafandakı konsulluğu da daxil olmaqla, teokratik İran cəsusları, bütün Ermənistan ərazisinə yayılan sorosçu imperialist agentura şəbəkələri Ermənistandan nələrsə qoparmaq üçün təsirlərini artırmağa cəhd edirlər. Ermənistan əraziləri hakim komanda tərəfindən xarici təsisatlara və ölkələrə peşkəş edilir. Nəticə isə göz qabağındadır. Regionda xaosda maraqlı olan qüvvələr basqılarını daha da radikallaşdırırlar. Bizim bu təxribatlara sonsuza qədər dözmək fikrimiz yoxdur".

Ermeni revanşistlər və onların havadarları Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyü və suverenliyini bərpa etməsini, işğalçıları layiqincə cəzalandırmasını hələ də həzm edə bilmirlər. Hərbi Zəfərimizdən sonra Qərbdən ölkəmizə artan təzyiqlər, qəbul edilən çoxsaylı qərəzli, böhtan dolu qərar və qətnamələr buna şübhə yeri qoymur.

Məkrli çevrələr, Türk düşmənləri həm ermənilərin əli ilə, həm də özləri Azərbaycana zərbə vurmaq üçün ən müxtəlif planlar qurmağa, ssenarilər hazırlamağa çalışırlar. Hədəflərdən biri də xüsusən də gələcənin beynini zəhərləmək, daxili birlik və həmrəyliyimiz sarsıtmaqdır. Təsədüfi deyil ki, bu məsələyə Prezident İlham Əliyev bir neçə dəfə diqqət çəkib.

"Uzun illər ərzində Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri xarici qüvvələrin regiona təsir göstərməsi üçün əsas alət olub. Lakin bu gün aydındır ki, keçmiş münaqişə idarəetmə vasitəsi kimi öz əhəmiyyətini itirir, çünki Azərbaycan bu mövzunu beynəlxalq gündəmdən çıxarmaq üçün ardıcıl strategiyasını həyata keçirir".

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, bunu **sabiq xarici işlər naziri, politoloq Tofiq Zulfüqarov** deyib. Onun fikrincə, artıq Ermənistan da Nikol Paşinyanın simasında, hələlik yətləri olmasa da, sülh gündəmi üçün son dərəcə zərərli olan "miatsum", "Böyük Ermənistan" və "1915-ci il soyqırımı" kimi mövzuların bölgəyə təsir aləti kimi istifadə olunmaması üçün müəyyən addımlar atır: "Belə bir anlaşma formalaşır ki, bu mövzular, sadəcə, "siçan tələsindəki pendir" kimidir - cəlbədicə görünərsə də, Ermənistanın dövlət kimi gələcəyi üçün ciddi təhlükədir. Bəs münaqişə mövzusu xarici qüvvələrin aləti kimi təsirini tamamilə itirir".

rərsə, alternativ hansı formada görünəcək?"

Sabiq nazir öz sualına belə cavab verir: "Əslində cavab artıq var - əgər biz "Ərəb baharı" hadisələrinə və ya Şərqi Avropa və postsovet ölkələrində müxtəlif rəng və çalarlarda "məxməri inqilablar" silsiləsinə nəzər salsaq. Azərbaycanda nə ola bilər, münaqişə ilə (Qarabağ - red.) idarəçilik mexanizmini nə ilə əvəz etməyə çalışacaqlar? Sualının cavabı aydındır - daxildən vəziyyəti pozmağa cəhdlər olacaq".

Onun sözlərinə görə, bu məsələdə xalqın narazılığının səbəbi xarici məkrli oyunçular üçün həlledici əhəmiyyət daşıyır. "Onlar istənilən bəhanədən - istər real, istərsə də uydurma - istifadə etməyə çalışacaqlar. Axı Liviyada əhəlinin yaşayış səviyyəsi digər Afrika ölkələrindən xeyli yüksək idi, lakin informasiya təxribatçıların hədəfli fəaliyyəti ölkənin dağılmasına və artıq ikinci onillikdir davam edən vətəndaş müharibəsinə səbəb oldu. Demək ki, bizim Qələbəmiz, təəssüf ki, Fukuyamanın dediyi kimi, hələ "tarixin sonu" deyil. Ayıq-sayıq olmamız lazımdır!" - Zulfüqarov xəbərdarlıq edib.

Bəs daxili birliymizi və sabitliyimizi qorumaq üçün daha nələr edilməlidir - hakimiyyət, cəmiyyət, ziyalılar və media səviyyəsində? Internet-kommunikasiya əsrində o sırada gənclərimizin təhlükəli "5-ci kolona" çevrilməsinin qarşısını necə almaq olar?

Azərbaycana qarşı şok plan -

Zərbəni gör haradan vurmaq istəyirlər

Sabir Rüstəmxanlı: "Sabitliyin daha etibarlı olması üçün bəzi qapılar açılmalıdır, kiçik məmurlar qudurğanlıq etməməlidir"

Vətəndaş Həmrəyliyi

Partiyasının sədri Sabir Rüstəmxanlı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, əvvəla, Azərbaycanda sabitlik yüksək səviyyədə qorunur. Partiya sədrinin sözlərinə görə, iqtidarla siyasi partiyalar arasında münasibətlər və dialoq var. S.Rüstəmxanlı qeyd etdi ki, amma bu vəziyyətin daha etibarlı olması üçün bəzi qapılar açılmalıdır, vətəndaşlarla rəsmi dairələr arasında əlaqələr xeyli dərəcədə yaxşılaşmalıdır. "Eyni zamanda işsizlik, insanların narahat edən sosial məsələlər, quru sərhədlərin açılması, əhəlini narazı salan bir sıra hallar aradan qaldırılmalıdır. Çünki hamı Zəfərimizə sevindi, vətəndaşlar dövlət başçısının yürütdüyü siyasəti bəyənir, amma kiçik məmurlar da vəziyyətdən sui-istifadə edərək qudurğanlığa yol verməməlidirlər. Əksinə, Prezidentin siyasətini dəstəkləməli, xalqa sevgi ilə yanaşmalıdırlar".

VHP sədri əlavə etdi ki, burada süni surətdə yaradılan narazılıqları, ölkəyə kənardan müdaxilələri nəzər

də tutmur: "Xarici müdaxilələrə qarşı mübarizə aparılmalıdır. Sadəcə, ölkə içindəki neqativ hallar aradan qalxmaldır. Yeni təkcə çörək, güzəran məsələsi deyil, məsələn, televiziyalardakı səviyyəsi verilişlər insanların əsəbləri ilə oynayır. Yaxud toy mərasimləri olsun, restoranlar menyunu "od qiymətinə" qoyur. Yaxşı, bəs bu "toy mafiyası"ni kimlər idarə edir? Yeni bütün bunlar bəlkə xırda görünə bilər, amma cəmiyyətdə gərginlik yaranan hallardır. Ona görə də bu məsələlər həllini tapmalıdır ki, cəmiyyətdə narazılıq artmasın və kənar müdaxilələr üçün bəhanə yaranmasın".

S.Rüstəmxanlı vurğuladı ki, bununla belə, bu gün dövlət bir sıra sahələrə dəstək verir, büdcədən vəsaitlər ayrılır, amma həmin maliyyənin şəffaf şəkildə xərclənməməsi ilə bağlı mətbuatda məlumatlar olur: "Bu maliyyənin xərclən-

məsinə dövlət nəzarəti daha da güclənməlidir. Bundan başqa, dostlarla, qonşularla münasibətlərdə ölçülü-biçili olmaq lazımdır. Misal üçün, yunan Kipri məsələsinə görə dərhal türk respublikalarına hücum edilir ki, "Turan birliyi" dağılacamı? Bundan da düşmənin qüvvələr, "Moskva aşığı" istifadə edirlər. Hesab edirəm ki, bu neqativ halların da qarşısı alınmalıdır".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Prosesin təfərrüatları hamıya, o cümlədən siyasi təhlilçilərə səfər reallaşandan və başa çatandan sonra məlum olacaq. Hələlikse, onu demək olar ki, problem sovuşdu, İrandakı son faciəli insident onun reallaşmasına mane olmadı.

Hüseynbala SƏLİMOV

nasibətləri ciddi şəkildə yaxşılaşdıracaq.

Ehtimal edirik ki, hətta Zəngəzur dəhlizi kimi məsələdə də anlaşma əldə etmək mümkün olar - bunun üçün də real imkanlar var.

Əlbəttə, İran siyasətində prezident "birinci skripka" deyil - hər şeyi ölkənin dini elitası və lideri həll edir. Amma hiss olunur ki, prezident Pezeşkian təslim olmur, necə deyirlər, bütün qüvvəsi ilə çalışır ki, ölkəsinin siyasətini və diplomatiyasını dəyişdirsin...

Həm də doktor Pezeşkian nəinki türk mənşəyini gizlətmir, əskinə ölkəsinin mühafizəkarlarının təzyiqinə rəğmən, ilk firsətdə doğma dildə danışır.

Bu da kiçik faktor deyil və İranla Azərbaycanın yaxınlaşmasına təkan verə biləcək məqamdır.

Üstəgəl, hazırda regionda və dünyada incə və intensiv geosiyasi proseslər gedir. Bunlar da gələcəkdə Tehranla Bakı arasında nisbətən sıx münasibətlərin fundamenti ola bilər.

İndi Azərbaycan yeni geosiyasi müstəviyə proyeksiya olunmağa çalışır. Bu müstəvinin mühüm "ucları" təkcə Çin və Rusiya yox, həm də İrandır.

Region və dünya üçün təhlükəli nədir?..

Qeyd edək ki, ötən həftə Azərbaycan Prezidentinin Çinə çox mühüm səfəri oldu. Pekin Orta dəhliz layihəsinin ən mühüm elementidir və o, digər dəhlizin - Zəngəzur dəhlizinin reallaşmasından sonra gerçək ola bilər. Bu proses həm də Tehranla Bakı arasındakı danışıqlardan asılıdır.

Burada belə bir mühüm detallı da nəzərə almaq mümkün deyil: Səmaaltı ölkə (Çin) dünyanın əsas geosiyasi qütblərindən birinə çevrilir.

Bəs bu qütbə proyeksiya olunmaq nə qədər perspektivlidir? Bəli, burada da bəzi məqamlara diqqət etmək lazım gəlir.

Min illər ərzində Çin ayrı sivilizasiya kimi, nəinki öz orijinal dini, fəlsəfəsi, dünyagörüşü və mədəniyyətilə, hətta iqtisadiyyatı ilə mövcud olubdur: orta əsrlərdə, məsələn, ipək deyində dərhal Çin yada düşürdü...

Hətta sonradan, 20-ci əsrdə təkrar müstəqillik qazanandan, bütövləşəndən sonra ölkənin ovaxtkı lideri Mao Tzedun "rus və ya qərb ost... (ümid edirəm oxucu belə ləkəli sərəbəstliyə görə bizi bağışlar, çünki bir çox tanınmış cənəbi tarixçilərin yazdığına görə Mao məhz belə deməyi sevirmiş) Çininkindən nəyi yaxşıdır?" deyib Çini ən azı yarım əsr təcrid etmiş və özünün "mədəni inqilabını" həyata keçirməyə başlamışdı. Bunun nəticəsində Çin ac ölkəyə çevrildi, insanlar yeməyə düyü də tapmadı, çəyirtkə yedilər...

Maodan sonra hakimiyyətə böyük Den Syaopin gəldi və birinciden daha məntiqli və mədəni sözlər dedi: "Pişiyin hansı rəngdə olmasının fərqi yoxdur, əsas odur ki, siçanları tutsun!"

Bundan sonra ölkədə möhtəşəm iqtisadi proses başladı və nəticədə Çin dün-

yanın ikinci (bəzi parametrlərinə görə hətta birinci) iqtisadiyyatı oldu. Bu günlərdə belə xəbər yayıldı ki, Pekin yeni hidrogen bombasının sınağını keçirib...

Bu detalların üzərində niyə dayandıq? Çin ona görə qüdrətli ölkə oldu ki, onun yeni liderləri pragmatik insanlar oldular. Düşünürük, gələcəkdə də imkan daxilində pragmatik kurs davam edəcək və Pekin onun üçün Qərbin nə demək olduğunu unutmayacaq.

Ona görə də bizim Bakı da yeni geosiyasətin bu xüsusiyyətini unutmamalıdır: çətin ki, Rusiya yeni geosiyasi konfigurasiyanı tamam anti-Qərb formatına çevirə bilsin...

Ötən il digər geosiyasi formatla - BRICS-lə bağlı prosesləri izlədik. Onda hətta rusiyalı təhlilçilərin özləri yazırdı ki, Kreml sonuncunu anti-Qərb, antidollar ittifaqına çevirə bilmedi...

Odur, Bakı incə siyasət aparmalıdır. Demək lazımdır ki, hazırda bu, baş verir: Azərbaycan təkcə Çinlə sıx əlaqələr qurmur, təkcə İranla münasibətləri yaxşılaşdırmağa çalışmır, hətta qardaş Türkiyə ilə İsrail arasında barışdırıcı-vasitəçi kimi çıxış edir...

İrana qayıdaraq qeyd edək ki, çox təəssüf, Qərbin özü, hətta ABŞ bu ölkəyə münasibətdə tam müəyyənləşməyib. Aydın deyil, region və ya dünya üçün problem nədir: teokratik İran rejimi, yoxsa bu rejimin nüvə silahı əldə etməsi?

Bu günlərdə Tramp yenə dedi ki, Tehranın nüvə silahı ola bilməz. Bəlkə daha düzgünü olardı deyəlsin ki, teokratik İran rejimi nüvə silahı əldə edərsə bu, region üçün də, dünya üçün çox ciddi problemlər yaradacaq? Bəlkə vurğunu belə qoymaq lazımdır?..

Azərbaycan Milli Mətbuatının yaranmasının 150 illiyi bu il böyük təntənə ilə qeyd ediləcək. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı xüsusi sərəncam imzalayıb. Sənəddə yubiley tədbirlərinin yüksək səviyyədə təşkili üçün konkret tapşırıqlar verilib.

Azərbaycan mətbuatı - 150: Prezidentin verdiyi o sərəncam...

Dövlət başçısının qərarı təqdirə qarşılandı; media kapitanlarından minnətdarlıq açıqlamaları, gözlənti və təkliflər

Rauf Arifoğlu

Sərəncama əsasən, tədbirlərin təşkili Prezident Administrasiyasının, Medianın İnkişafı Agentliyinin və Azərbaycan Mətbuat Şurasının üzərinə düşür. Tədbirlərin maliyyələşdirilməsi məsələsini isə Nazirlər Kabineti həll edəcək.

“Yeni Məsavət” Media Qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu qəzetə açıqlamasında bildirib ki, Prezidentin sərəncamını böyük təqdir və razılıq hissi ilə qarşılayır: “Sərəncamın əsaslandırıcı mətni çox mükəmməldir - o, milli mətbuatımızın bütün tarixi yolunu ümumiləşdirir, həm klassik, həm müasir dövrlərdəki nailiyyətlərə obyektiv qiymət verir. Bu, Azərbaycan mediasına verilən yüksək dəyərin və jurnalistika sahəsində çalışanlara göstərilən hörmətin açıq təzahürüdür.

Prezident İlham Əliyev fəaliyyətində dəfələrlə göstərib ki, jurnalistlərin dostudur. Ən çətin, ən ağır dövrlərdə belə, mətbuatın yanında olub, medianın sosial-iqtisadi rifahının yaxşılaşdırılması üçün mühüm addımlar atıb. Bu gün də bu sərəncam bir daha təsdiqlədi ki, Azərbaycan dövləti milli söz azadlığının qorunmasına və mətbuatın inkişafına ciddi önəm verir. Ümid edirəm ki, bu sərəncamdan irəli gələn tədbirlər, proseslər Azərbaycan jurnalistlərini bir daha sevin-dirəcək və həm sosial ri-

Bahəddin Həzi

fah sahəsində, həm də peşəkar inkişaf baxımından yeni imkanlar açacaq”.
R.Arifoğlu milli mətbuatın 150 illiyi ərəfəsində gözləntiləri də açıqlayıb: “Məlumdur ki, hazırda jurnalistlər ölkədə sosial təminat baxımından ən zəif təbəqələrdən birini təşkil edir. Redaksiyaların vergi və DSMF ödənişləri səbəbilə əməkhaqlarını real rəqəmlərlə rəsmiləşdirə bilməməsi, əmək müqavilələrinin minimum əməkhaqqı ilə bağlanması, gələcəkdə təqaüd hüquqlarının da ciddi şəkildə zəifləməsinə səbəb olur. Bu da yüzlərlə, minlərlə jurnalistin gələcək sosial rifahı üçün təhlükəli bir vəziyyət yaradır”.

“Yeni Məsavət” Media Qrupunun rəhbəri problemin aradan qaldırılması üçün təklif edir ki, Medianın İnkişafı Agentliyinin reyestrində qeydiyyatdan keçmiş media subyektləri üçün əmək haqlarının real şəkildə rəsmiləşdirilməsi təşviq olunsun, bunun qarşılığında da DSMF ödənişləri 10 il müddətinə dövlət tərəfindən subsidiyalasdırılsın: “Belə bir mexanizm həm medianın sağlam inkişafına, həm də jurnalistlərin sosial rifahına ciddi dəstək verə bilər. Eyni zamanda hesab edirəm ki, redaksiyaların indiyə qədər yığılan çap, vergi və DSMF borclarının dövlət tərəfindən silinməsi

faydalı olardı. Belə bir addım, 25 il əvvəl, Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən atılmışdı və milli mətbuatın inkişafında böyük rol

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

kər. Ən əsası odur ki, jurnalistlərin yaradıcılıq azadlığı və peşəkar fəaliyyətin təhlükəsizliyi ön planda olsun”.

Mətbuat Şurasının

Tabutun içindəki xalça

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Deyirlər Roma Papası Fransisk müəllim rəhmətə gedəndə cibindən 150 avro çıxmışdır. Bundan başqa pulu olmayıbdır, ümumi bank hesabında yığılan, səhv ələmirəmsə, 250 min avroya yaxın pulu isə canını tapşırmazdan az öncə İtaliyadakı azyaşlı cinayətkarların saxlandığı həbsxanadakı makaron fabrikinin ipotekasını bağlamağa vermişdir.

Müsləman aləmində, o cümlədən bizim özümüzə necə belə gözütox din xadimlərinə rast gəlmək mümkündür? Biri mərasim salonları işlədir, başqası Çexiyada kurort açır, üçüncüsü 37 dəfə Məkkə turuna çıxmasını reklam edir və sairə. Hələ bəzi mollaların cinsi pozuntularını heç yada salmayaq.

Əlbəttə, bununla iddia etmərim ki, Qərbdə pozğun din xadimləri yoxdur. Var. Elə həmin katolik kilsəsi keşişlərinin azyaşlı oğlan uşaqlarının başına açdığı cinsi zəmində cinayətlər bütün dünyada məşhurdur, haqqında nə qədər istəsən sənədli, bədii ədəbiyyat, film, veriliş taparsan. Sadəcə, o tərəflərdə gözütox din xadimlərinə biz tərəflərdəkilərdən çox rast gəlinir.

Təbii ki, "nə qədər çox" soruşsanız cavabım yoxdur, heç mövzu da bu deyil. Papanın tabutu Vatikanı bir xalça üzərinə qoyulmuşdu, bizim medianın əsas diqqətini çəkən elə o xalça oldu. Hamı sevinə-sevinə yazırdı ki, baxın, bizim xalçadı, Azərbaycan dünya meridianlarında dolaşır, YUNESKO irsi belə gəldi, mədəniyyətimizin fontanı elə getdi... Pis çıxmasın, az qala orqazm keçirirdilər.

Xalça mütəxəssislərindən, xalça muzeyinin müdürindən intervülər alındı, tabutun altındakı xalçanın Güney Azərbaycandakı, Təbrizdəki "Heris" xalça məktəbimizə məxsusluğu elmi izah edildi. (Həmid Herişçi bunu görübsə, vay halımıza. Roma Papasının tabutu altındakı xalçanın geopolitik missiyası və bunun Pezeşkianın Bakı səfərinə təsiri ciddi araşdırılacaq).

Ancaq əsl, sevimli mollamız Nəsrəddinin "tabutun arxasında və ya önündə getmək fərq eləmir, əsas odur içində getməyəsən" müdrikliyindən yanaşsaq, orada sərilən xalçanın haralı olmağı bizim üçün əhəmiyyət daşıyır. Ən azı, indi daşımır. Niyə?

Çünki Azərbaycanda xalı-xalça istehsalı çox acınacaqlı vəziyyətdədir və tabuta qoyulubdur! Buyurun, rəsmi statistikadan çıxarışlar:

"1980-ci illərin əvvəllərində ölkədə xalçaçılıq sahəsində çalışanların sayı 7000 nəfərə yaxın olsa da, hazırda Azərbaycan Respublikasında xalçaçılıqla məşğul olan mütəxəssislərin, o cümlədən "Azərxalça" ASC-nin xətti ilə xalça istehsalına cəlb olunmuş şəxslərin sayı təxminən 1000 nəfərə çatır".

"2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasında sənaye müəssisələri ələ toxunan 564,5 kv.m xalça istehsal etmişlər ki, bu da 2012-ci ilə müqayisədə (1,9 min kv.m) təxminən 3,4 dəfə azdır".

"2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycanda 2,4 min kv xalça və xalça məmulatları istehsal edilib. Əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə xalça və xalça məmulatlarının istehsalı 0,4 min kv. və ya 14,3% azalıb. 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarında bu göstərici 2,8 min kv. təşkil edib. 01.09.2023-cü il tarixinədək hazır məhsul ehtiyatı 5,2 min kv ədəd olub".

"2024-cü ilin yanvar-noyabrında Azərbaycanda 3,1 min kvadrat metr xalça və xalça məmulatları istehsal edilib. Bu göstərici 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 0,1 min kvadrat metr və ya 3,1% azdır".

Qısa yazsam, bizim xalçaçılıq statistikasının ümumiləşdirici ifadəsini, sözünü tapmaq üçün kilim arası açmağa, palaza bürünüb ələn sürünməyə ehtiyac yoxdur, bu, "azalıb", "azdır", "aşağıdır" sözləridir.

Halbuki yenə rəsmi fona baxsan hər şey gözəldir. "Azərxalça" deyirsən var. Xalçaçılığın inkişaf proqramı deyirsən, o da var. Muzey var. Bəlkə qurdalasan AMEA-da xalçadan doktorluq yazanlar da tapılar. Lakin xalçamız yoxdur. Güvə yeyib xalçamızı. Yalnız hərdən onu kiminsə tabutu altında görüb sevinirik. Baxmayaraq "itə atırıq, yada satmırıq" yazılmışdı. Əslində buna da şükür. Vatikan o xalçanı alıb aparmasa, burada hansısa oliqarxın tövləsində güvə yeyəcəkdi. Necə ki, ən ünlü xalçalarımızdan olan, 56 kvadratmetrlik "Şeyx Səfi" xalçasını 19-cu əsrdə alıb aparıblar, indi Londonda muzeydə göstərilir.

Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov səhhəti ilə əlaqədar öz postundan getməyə hazırlaşır. Rusiya mediası yazır ki, son vaxtlar onun səhhəti diplomatın iş əmsalını və mövqeyini xeyli zəiflədib, ona görə də Kreml 20 ildir nazir olan (2004) Lavrovun yerini tuta biləcək namizədləri nəzərdən keçirir.

Mənbələrin fikrincə, nazirin vəziyyəti o qədər pisləşib ki, bu, onun işinə mənfi təsir edir, tez-tez əsəbiləşir və çox vaxt pis əhval-ruhiyyədə olur. Bu da Lavrovun tez-tez özündən çıxmasına və diplomatik qalmaqla səbəb olur. O da bildirilir ki, artıq İsrailin ən yaxşı klinikalarının birində Lavrovun müalicəsi üçün plan hazırlanıb. Yada salaq ki, Lavrovun kürəkəni və qızı İsrail vətəndaşıdır.

İddialara görə, ermənilərin Rusiya Xarici İşlər Nazirliyindəki "boz kardinalı" sayılan Lavrovu (Kələntərovu) Rusiya Birbaşa İnvestisiya Fondunun baş direktoru Kirill Dmitriyev, yaxud Dövlət Dumasının sədri Vyacheslav Volodin və ya Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin direktoru Sergey Narişkin əvəzləyə bilər.

Lavrovun öz postundan getməsi Azərbaycan üçün nə demək? Yoxsa bu postda kimin oturmasının Bakı üçün önəmi yoxdur?

Politoloq Qabil Hüseynli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Sergey Lavrovun milliyətçə erməni mənşəli olduğu məlumdur. Onun sözlərinə görə, bunu Lavrovun özü də müsahibələrində çəkinmədən etiraf edib: "Əvvəla, mən onun mənşəyi haqda özünün şəxsi müsahibəsini oxumuşam. Lavrov xarici işlər naziri vəzifəsinə təyin edildikdən sonra rus mətbuat orqanlarından birinə verdiyi müsahibədə atasının erməni olduğunu açıq formada etiraf etmiş və erməni olduğundan fəxr duyduğunu vurğulamışdı. Yəni o, öz mənşəyi haqda danışanda deyir ki, mən fəxr edirəm ki, mənim genetik mənşəyimin qollarından biri ermənilərə, digər qolu isə böyük rus xalqına çatır. Bununla demək istəyirəm ki, yeni Lavrov erməni mənşəli şəxs olduğunu gizlətmir, hətta bununla fəxr edir. Eyni zamanda ermənilər də həmişə öz mətbuatlarında Lavrovun öz adamları olduğunu yazmaqdan çəkinmirlər. Bütün bunlar da istər-istəməz onu erməni xalqına daha da yaxın olmağa sövq edir".

Professor hesab edir ki, Lavrov 20 illik xarici işlər naziri fəaliyyətində Ermənistanı daha çox dəstəklədiyini dəfələrlə nümayiş etdirib: "Düzdür, burada Rusiya dövlətinin siyasi kursuna uyğun davranmaq tələbi, məcburiyyəti də öz təsirini göstərib. Lakin Lavrov nüfuzlu nazir və diplomat kimi Rusiya siyasətinə şübhəsiz ki, təsir göstərə bilər. Məlumatlara görə, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin işçilərinin 20 faizi ermənidir. Bu, çox böyük rə-

Ermənilərin Moskvadakı "boz kardinalı" gedir - Bakıdan reaksiya

Rusiyanın baş diplomatı Lavrovun yerinə üç namizəd var; onun gedişi Azərbaycanla münasibətlərə necə təsir edəcək?

qəmdir. Bu qədər erməninin adıçəkilən quruma yerləşməsində Sergey Lavrov faktorunu sözsüz ki, əsas rol oynayır. Lavrov qədər bu qədər erməni Rusiya Xarici İşlər Nazirliyində işləmirdi. Lavrov öz millətindən olanları doldurub Xarici İşlər Nazirliyinə. Şübhəsiz ki, həmin ermənilər də orada anti-Azərbaycan fəaliyyəti göstərirlər, daim Rusiyanın Azərbaycana, həmçinin Türkiyəyə münasibətinin soyuq olması üçün çalışırlar".

Q.Hüseynlinin fikrincə, Lavrovun ikinci Qarabağ müharibəsinə qədər keçmiş Dağlıq Qarabağ münasibəti məsələsində bitərəf və ya obyektiv mövqe sərgilədiyinə dair bir dənə də olsun nümunə tapmaq mümkün deyil: "İkinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində Azərbaycanın qələbəsi və realitələri dəyişməsi, Nikol Paşinyanın qərbyönümlü siyasətə üstünlük verməsi, Rusiyanın Ukrayna ilə müharibəyə başlaması Kremlin ənənəvi açıq-aşkar Ermənistanı müdafiə siyasətində müəyyən dəyişikliklərə səbəb oldu. Sergey Lavrovun Ermənistanı ənənəvi dəstəkləmək mövqeyini son illər açıq nümayiş etdirməkdən çəkinməsi də bununla əlaqədardır. Ancaq sözsüz ki, aysberqin görünməyən tərəfi də var. Erməniperəst mövqe açıq nümayiş edilmirsə, o demək deyil ki, arxa tərəfdən, alt qatda ermənilərə dəstək verilmir".

Politoloqun sözlərinə görə, Lavrovun xarici işlər naziri vəzifəsindən getməsi reallaşarsa və ermənilərə onun qədər yaxın olmayan diplomat bu vəzifəyə gələrsə, ermənilərə dəstək azala bilər: "Ancaq regional və dövlətlərarası münasibətlər məsələsində Kremlin mövqeyi necə olarsa yeni xarici işlər naziri də bu siyasətə uyğun xətti aparacaq".

1988-1990-cı illərdə SSRİ Xarici İşlər Nazirliyinin Beynəlxalq İqtisadi Əlaqələr İdarəsinin rəis müavini vəzifəsində çalışıb.

1990-1992-ci illərdə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin global problemlər və beynəlxalq təşkilatlar şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışıb. 1992-1994-cü illərdə Rusiya xarici işlər nazirinin müavini vəzifəsində çalışıb. O, 1994-2004-cü illərdə Rusiyanın BMT-dəki daimi nümayəndəsi vəzifəsində çalışıb. Nəhayət, 2004-cü ildə Rusiyanın xarici işlər naziri təyin edilib.

□ **Əlibar SEYİDAĞA,**
 "Yeni Müsavat"

Rusiyadan yeni Krım və 4 bölgə açıqlaması

"Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov bildirib ki, Krım və Rusiyaya birləşdirilmiş dörd yeni regionun beynəlxalq səviyyədə tanınması Ukrayna ilə sülh prosesinin vacib şərtidir".

Musavat.com xəbər verir ki, Lavrov bu barədə Braziliyanın "O Globo" qəzetinə verdiyi müsahibədə danışmış. O qeyd edib ki, Rusiya həmçinin NATO, Avropa İttifaqı və onların bəzi üzv dövlətlərinin düşmən fəaliyyətlərindən doğan təhlükələrə qarşı öz sərhədlərində etibarlı təhlükəsizlik zəmanətləri əldə etməyə çalışacaq.

Lavrovun sözlərinə görə, Rusiya Ukrayna ilə danışıqlara açıq qalır, lakin hazırkı mərhələdə "top Kiyevin tərəfindədir" və Ukrayna rəhbərliyi hələ də razılığa meylli olmadığını göstərir.

Rusiyalı nazir əlavə edib ki, Moskva ilə Vaşinqton arasında Ukraynadakı vəziyyətin nizamlanmasına dair dialoq davam edir və tərəflər qarşılıqlı məqbul nəticələr əldə etməyə ümid edirlər.

□ **Musavat.com**

● **Iran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan** aprelin 28-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, hər iki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. İran İslam Respublikasının Prezidentini hava limanında Azərbaycan Respublikasının Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

Sonra İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın rəsmi qarşılanma mərasimi olub. Hər iki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydanda İran Prezidentinin şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanı qarşılayıb. Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi İran Prezidentinə raport verib. Prezident İlham Əliyev və Prezident Məsud Pezeşkiyan fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçiblər. İran Prezidenti Azərbaycan əsgərlərini salamlayıb. İran və Azərbaycanın dövlət himnləri səslənib. Azərbaycanın dövlət və hökumət nümayəndələri Prezident Məsud Pezeşkiyanı, İran nümayəndə heyətinin üzvləri Prezident İlham Əliyevə təqdim olunub.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanla məhdud tərkibdə görüşü keçirilib. Daha sonra prezidentlərin geniş tərkibdə görüşü olub.

Görüşdə hökumətlərarası komissiyaanın fəaliyyətinə toxunulub, energetika, xüsusi elektrik enerjisi sahəsində əməkdaşlıq müzakirə olunub. Araz çayı üzərində su elektrik stansiyalarının tikintisi və Ağbend-Kələlə avtomobil körpüsü layihəsinin yekunlaşdırılmasının önəmi qeyd edilib. Söhbət zamanı ölkələrin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Bir daha diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan və İran regional məsələlərin bölgə ölkələrinin özləri tərəfindən həll edilməsinin tərəfdarıdır. Bu xüsusda 3+3 regional əməkdaşlıq formatının əhəmiyyəti vurğulanıb. Görüşdə həmçinin turizm və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüş başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında imzalanmış sənədlərin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın iştirakı ilə mübadiləsi mərasimi olub.

Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyan prezidentlərin Birgə Bəyanatı

Vətəndən Vətənə: Pezeşkiyan Bakıda - iki liderdən isti mesajlar

“Özümü Təbrizdəki, Ərdəbildəki kimi hiss edirəm” deyən İran Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür etdi; tərəflər arasında mühüm sənədlər imzalandı

nı imzalayıblar.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyan mətbuat bəyanatla çıxış ediblər.

Prezident İlham Əliyev deyib ki, xalqlarımız əsrlər boyu mehribanlıq, qardaşlıq şəraitində yaşayıblar. Bu gün bu möhkəm təməl üzərində dövlətlərarası münasibətlərimiz inkişaf edir.

Məsud Pezeşkiyanı salamlayan dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, İran Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri əlaqələrimizin yüksək səviyyədə olmasının təzahürüdür: “Biz ənənəvi olaraq beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bir-birimizi dəstəkləyirik. Bu barədə bu gün də fikir mübadiləsi aparıldı və gələcək birgə əməkdaşlıq çərçivələri müzakirə edildi. İstər BMT olsun, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, ECO, Qoşulmama Hərəkatı, digər təşkilatlar çərçivəsində bizim nümayəndələrimiz daim bir-birinin yanındadır. Biz bu gün təbii olaraq üçtərəfli əməkdaşlıq layihələrini müzakirə etdik. Onların arasında təbii olaraq Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi xüsusi yer tutur. Bu layihə bütün iştirakçı ölkələr üçün çox böyük səmərə gətirəcək, böyük fayda verəcək. Azərbaycan öz ərazisində bu nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti üçün

bütün lazımi infrastruktur layihələrini həyata keçirib. Hazırda biz, sadəcə olaraq, artacaq yükləri nəzərə alaraq öz nəqliyyat imkanlarımızı və infrastrukturumuzu genişləndiririk”.

Prezident Məsud Pezeşkiyan isə çıxışına “Hər şeydən əvvəl qardaşım Prezident İlham Əliyevə bizi isti və mehriban qarşılamasına görə təşəkkür edirəm” deməklə başlayıb.

Pezeşkiyan həmçinin Azərbaycan Prezidentinə region və İran-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı uzaggörən baxışlarını da təşəkkür edib. Bu barədə İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə birgə mətbuat konfransında danışdı. O qeyd edib ki, iki ölkə çox sayda müştərək məqamlara malikdir: “Səy göstərəcəyik ki, əlaqələrimizi daha da inkişaf etdirək. Çünki biz bir-birimizin əlaqələrimizdən inkişaf üçün istifadə edə bilərik”.

İran Prezidenti deyib ki, biz qədimdən bir yerdə olmuşuq: “Qonşular arasında hasarlar, sərhəd olsa da, həmişə bir-biri ilə əlaqə saxlayırlar. Biz çox sayda müştərək məqamlara maliklik və bu müştərəkliklərlə ixtisar edirik. Biz əlaqələrimizi davam etdirəcəyik. Bir çox məsələlərdə təcrübələrimizi öyrənə bilərik. Birlikdə

problemlərimizi həll edə bilərik. Ərazi bütövlüyünə hörmət etməklə, region ölkələri ilə regionumuzda məsələləri həll edə bilərik. Şimaldan Cənuba, Şərqdən Qərbə yolları, dəhlizləri açmaqla. Biz bəzilərinə aramızda ixtilaf yaratmasına yol vermə bilmərik. Ailələrimiz arasında da əlaqələr var, bunu heç kim poza bilməz. Mən Prezident İlham Əliyevin bu istiqamətdə iradəsini görürəm. Bizim də iradəmiz belədir. Biz qərarlıyıq, qardaşımızın da qərarlılığını hiss edirəm. Həm İran, həm Azərbaycan üçün yaxşı gələcək yarada bilərik.

Mən burada çox qala bilmirəm, İranda baş verən faciəvi hadisəyə görə qayıtmalıyam. Burada özünü yad hiss etmirəm. Mən özümü Təbrizdəki, Ərdəbildəki kimi hiss edirəm. İnşallah, əlaqələrimiz iqtisadi, siyasi, hərbi və digər sahələrdə inkişaf edəcək”.

İran Prezidentinin səfəri aprelin 28-də, günün ikinci hissəsində başa çatıb. Qeyd edək ki, Pezeşkiyanın Azərbaycana ilk rəsmi səfəri regionda maraqla qarşılanıb. Səfər həm Azərbaycan, həm də İran ictimaiyyətində ciddi müzakirələrə səbəb olub. Azərbaycan və İran prezidentlərinin Bakıda bir araya gəlməsi son illərin ən mühüm diplomatik hadisəsi kimi də hesab edilir. Xüsusilə də

Azərbaycan səfirliyinə edilən terror hücumundan sonra tərəflər arasında siyasi mərkəzdə ilk dəfə belə yüksək səviyyədə dialoq reallaşır.

Prezidentlərin Bakı görüşü təkcə diplomatik protokol hadisəsi deyil, həm də münasibətlərin gələcək trayektoriyasını müəyyənləşdirəcək mühüm siyasi gedişdir. Hazırda İran bir neçə strateji səbəbə görə Azərbaycanla münasibətləri normallaşdırmağa və dərinləşdirməyə məcburdur. Birinci və əsas səbəb regionda İran ətrafında yaranan və gərginləşən geosiyasi vəziyyətdir. Son dövrdə İran ətrafında gərginlik artaraq kritik həddə çatıb. Xüsusən də ABŞ və Qərblə diplomatik danışıqların qəlizləşməsi, İranı yeni alternativlər axtarmağa sövq edir. Tehran üçün şimal sərhədində sabitlik və etibarlılıq olduqca vacibdir. Azərbaycanla münasibətlərin normallaşması və etimadın bərpası İran üçün bu kontekstdə həyati əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan həmçinin İranın ötən il münasibətlərini strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə çıxartdığı Rusiya ilə dayanıqlı əlaqələrin qurulmasında əsas halqadır. Panama kanalı, Suveyş kanalı 2 okeanın birləşməsi üçün hansı əhəmiyyəti daşıyırsa, İran-Rusiya tərəfdaşlığının möhkəmlənməsi və ikisinin bir-biri ilə effektiv birləşməsi üçün Azərbaycan əsas aparıcı halqa rolunu oynayır.

İkinci səbəb İranın iqtisadi böhranıdır. Son aylarda İran iqtisadiyyatı ciddi çətinliklərlə üzləşib. İranın milli valyutası rial cəmi bir neçə ay ərzində 50%-dən çox dəyər itirib ki, bu da daxili sosial-iqtisadi vəziyyəti ciddi şəkildə gərginləşdirir. İqtisadi tənəzzül fonunda daxili etirazlar və narazılıqların yenidən alovlanma təhlükəsi İran hakimiyyətini ciddi şəkildə narahat edir. İran hakimiyyəti vəziyyətin daha da gərginləşməsinin qarşısını almaq üçün xari-

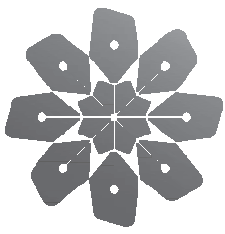
ci siyasətdə pozitiv gedişlərə, xüsusilə iqtisadi əməkdaşlığa və sərhədyanı təhlükəsizliyə böyük önəm verir. Azərbaycanla münasibətlərin yeni müstəviyə çıxarılması İran azərbaycanlılarının kritik dəstəyini əldə etmək baxımından önəmlidir.

Digər mühüm məsələ isə İranın beynəlxalq arenada təcrid olunmaq təhlükəsindən qurtulmaq üçün regionda yeni diplomatik kanalları axtarmağa məcbur olmasıdır. Bu istiqamətdə Tehran Bakı ilə münasibətləri yaxşılaşdırmaqla yanaşı, Azərbaycan vasitəsilə İsrailə dolay və ya qeyri-rəsmi əlaqələr qurmağa cəhd edə bilər. Tehran-Təl-Əviv xəttində yeni bir diplomatik kanalın açılması ehtimalı Azərbaycan-İran münasibətlərinin yeni dövründə əhəmiyyətli mövzularından biri olacaqdır.

İranın hazırkı mürəkkəb geosiyasi və iqtisadi vəziyyəti Azərbaycanla münasibətlərdə yeni səhifənin açılmasını təkcə zəruri deyil, həm də qaçılmaz edir.

Bakı-Tehran əlaqələrinin inkişaf perspektivlərini “Yeni Müsavat”a şərh edən deputat Hikmət Babaoğlu bildirdi ki, istənilən halda qonşu ölkə İranın prezidentinin Azərbaycana səfəri müsbət hadisədir: “Azərbaycanda və İranda bu səfər gözəlinən bir səfər idi. Çünki İranın regionda Azərbaycana qarşı aqressiv davranışlarından, Zəngəzur dəhlizini “qırmızı xətt” elan etməsindən, İranda Azərbaycan səfirliyinə edilən hücumlardan və bu gün də İran ərazisindən ErEmənistan Hindistanda istehsal olunan silahlardan daşındığı bir vaxtda belə bir səfər əlbəttə ki, mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Səfərin reallaşması o deməkdir ki, bütün bunların müzakirə olunması üçün yaxşı bir platforma yaranıb”.

■ **Əlibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

**Azərbaycan Respublikasının dünya
birliyinə integrasiyası, region ölkələri
və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla
əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi**

Ötən həftə Azərbaycan üçün ən mühüm əhəmiyyət daşıyan hadisə Prezident İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasına rəsmi dövlət səfəri oldu. Azərbaycan Prezidenti dünyanın iqtisadiyyata görə ikinci ölkəsi və əhalisinin sayına görə birinci ölkəsi olan Çində çox yüksək səviyyədə qarşılandı.

Siyasi analitiklər qeyd edir ki, Çin dövləti çox nadir hallarda bir ölkənin liderini bu dərəcədə yüksək səviyyədə qarşılayır. Prezident İlham Əliyevin bu cür qarşılanması, imzalanan sənədlər, verilən açıqlamalar həm Azərbaycan Prezidentinin şəxsiyyətinə verilən böyük dəyərin, həm də Çinin Azərbaycan dövlətini özünün yaxın dostu hesab etməsinin nümayişi oldu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasına dövlət səfəri çərçivəsində Pekində "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgə Bəyanat" imzalandı. 18 bənddən ibarət bəyanat demək olar ki, bütün sahələri özündə ehtiva edir. Bu sənəd Çinlə Azərbaycanın münasibətlərini rəsmən strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə qaldırmış oldu. Xüsusilə diqqət çəkən nüans ondan ibarətdir ki, bəyanatın adında hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması fikri əksini tapır. Hər iki ölkənin bir-birini prioritet təşkil edən, etibarlı və qarşılıqlı fay-

dalı strateji tərəfdaş kimi nəzərdən keçirdiyini təsdiq edərək, qarşılıqlı siyasi etimadı daim möhkəmləndirməyə, qarşılıqlı dəstəyi gücləndirməyə, hər iki ölkənin xalqlarının mənafeyi naminə hərtərəfli əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə hazır olduqlarını ifadə edərək, hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması barədə yekdilliklə qərar qəbul etdilər.

Tərəflər xalqlarının seçdiyi və milli şərtlərə uyğun olan inkişaf yolunu seçməkdə bir-birini möhkəm dəstəkləyir, hər iki ölkənin təməl maraqlarının, suverenliyinin, təhlükəsizliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunmasında bir-birinə qətiyyətli dəstək verirlər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Pekində Çinin CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibəsi isə Çin-Azərbaycan münasibətlərinin indiki vəziyyəti və qarşıdakı dövr üçün gözləntilər barədə bilgi əldə etmək üçün olduqca maraqlı fikirlərlə zəngindir.

Milli Məclis sədrinin müavini Musa Qasımlı bildirib ki, cənab Prezident İlham Əliyevin müsahibə-

İntegrasiya, əməkdaşlıq

YENİ ÜSAVAT
N 72 (8682) 29 aprel 2025

Bakı iki qütbü bir logistikada birləşdirir

Prezidentin Çin səfəri global Cənubla global Şimalın integrasiyası üçün geniş imkanlar açdı

sində həm ikitərəfli, həm də beynəlxalq münasibətlər baxımından bir sıra prinsipial məsələlər bəyan edilib: "İki ölkə arasında münasibətlərin kökləri dərinlidir. Hərtərəfli Strateji Tərəfdaşlıq Əlaqələrinin Qurulması Haqqında Birgə Bəyanatda Azərbaycan və Çinin milli maraqlara aid məsələlərdə həmrəylik və dostluq nümayiş etdirdikləri, bir-birinin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qətiyyətlə dəstəklədikləri yazılıb. Azərbaycan Çin üçün ağırlı olan "Tayvan məsələsi"ndə birmənalı şəkildə "Vahid Çin" siyasətini müdafiə edir. Tayvanda qeyri-qanuni seçkiləri ictimaiyyət qarşısında açıq şəkildə pisləyən ilk ölkələr sırasında Azərbaycan da olub. Azərbaycan

dövləti Çinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəkləyir. Ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq inkişaf edir".

Onun fikrincə, müsahibədə jurnalistin armudu stəkanda Azərbaycan çayını içməsi, masanın üstündə limonun və Kəlbəcərin İstisuyunun olması və cənab Prezidentin söylədikləri bu məhsulların ən güclü təbliğatı oldu: "İndiyədək diplomatiya tariximizdə belə bir şeyə rast gəlinməyib. Azərbaycanın çinli turistlər üçün viza rejimini ləğv etməsi demokratiyadan, açıqlıqdan danışan, lakin digər ölkələrin vətəndaşlarına müxtəlif bəhanələrlə viza verməyən bir sıra ölkələrə nümunə ola bilər. Dövlət başçımızın müsahibəsi yaxın illərdə təhsil sahəsində

əməkdaşlığın genişləndirilməyindən, Avropa ilə Asiyayı birləşdirən, Şimal və Cənub arasında, Mərkəzi Asiya və Qərbi Çin üçün çox vacib strateji coğrafiyada yerləşən, mühüm birləşmə nöqtəsi olan, iki nəqliyyat dəhlizinin keçdiyi Azərbaycanın dünya siyasətində rolunun daha da artacağından xəbər verir".

Siyasi şərhçi Aydın Quliyev bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin Çinin "Sinxua" agentliyinə müsahibəsində bir fikir diqqəti xüsusilə cəkir: "Prezident dedi ki, Çin ən çox dinamik sürətlə inkişaf edən ölkədir və onun inkişafı təkcə Çin xalqının yox, bütün dünyanın mənafeyinə uyğundur. Çox cəsarətli, həm də dəqiq fikirdir. Xüsusilə də onu deyək ki, ABŞ-ın hamını

Çindən ayıraraq onu təkləmək siyasəti apardığı hazırkı şəraitdə Çinin inkişafının dünyaya üçün böyük önəmini heç də hamı görmür və ya görmək istəmir. Bunu görmək və etiraf etmək realığa obyektiv yanaşmanın əlamətidir. Kimin xoşuna gəlib gəlməməyindən asılı olmayaraq...

Azərbaycan həqiqətən də global Cənubun müstəqil iqtisadi gücə çevrilməsində maraqlı olduğu üçün bütün realqlara obyektiv yanaşa bilir. Azərbaycanın bu məsələdə təkcə maraqlı olduğunu deməklə iş bitmir. Həm də Azərbaycanın bu prosesi irəlilətmək üçün təsirli imkanları və potensialı var. Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsini də tək özünün ərazi bütövlüyü marağına görə aparmadı. Həm də ona görə ki, bu müharibədən sonrakı yeni realqlar global Cənubun, Çinin və digərlərinin Avropa ilə daha sıx və intensiv əməkdaşlığının irəiləldilməsinə yeni imkanlar açdı. Bu, məhz Azərbaycanın səyləri ilə formalaşmış Orta dəhlizin Çinin "Kəmə-yol" layihəsinin tərkib hissəsi olmaqla yanaşı, həm də məhz global Cənubun müstəqil iqtisadi gücə çevrilməsinin və Avropa ilə birləşməsinin ən qısa marşrutudur. Zəngəzur dəhlizi də açıldıqdan sonra global Cənubla global Şimalın, yəni Asiya ilə Avropanın zəruri iqtisadi - logistika integrasiyası üçün necə geniş imkanların açıldığını bir daha görmək mümkün olacaqdır".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycan-Aİ soyuqluğu aradan qalxacaq mı? - rəy

Ötən həftə Avropa İttifaqının xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali komissarı Kaya Kallas Bakıya gəldi. Siyasi ekspert Məhəmməd Əsədullazadənin "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, Avropa İttifaqı Azərbaycanla əlaqələrin inkişafında maraqlı görünür.

Onun fikrincə, Aİ Azərbaycanla təhlükəsizlik və enerji sahəsində əməkdaşlığı inkişaf etdirmək əzmindədir: "Son illərdə ikitərəfli əlaqələrdə yaranmış müəyyən problemlərin arxada qalması gözlənilir. Hazırda ABŞ-la siyasi böhran yaşayan Avropa İttifaqı yeni güc mərkəzi olmaq istiqamətində siyasət həyata keçirir. Ötən ay Avropa İttifaqı Mərkəzi Asiya ölkələri ilə birgə sammit keçirdi. Avropa İttifaqı Mərkəzi Asiyadan neft-qazın və uranın daşınmasını Azərbaycan üzərindən həyata keçirməkdə maraqlıdır.

Məhz Cənubi Qafqaza və Mərkəzi Asiyaya siyasətinin Azərbaycan üzərindən həyata keçirilməsini nəzərdən keçirir".

Azərbaycan üzərindən keçən Orta dəhlizin qısa və təhlükəsiz olması digər marşrutlardan rentabelli-

dir: "Demək olar ki, Brüssel Azərbaycanla müəyyən fikir ayrılıqlarını kənara qoyaraq ölkəmizlə münasibətlərdə yeni səhifə açır. Qeyd edim ki, Avropa İttifaqının Mülki Missiyası Ermənistan-Azərbaycan sərhədində müşahidə aparır. Bu, ikitərəfli əlaqələrə kölgə

salır. Azərbaycanın regionda artan siyasi və nəqliyyat imkanları Brüsselin siyasətində korreklər edəcək. Avropa İttifaqının Zəngəzur dəhlizinin açılmasına dəstək verməsi gözlənilir. Beynəlxalq və regional şərtlər dəyişdikcə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan ara-

sında münasibətlər inkişaf edəcək".

Siyasi şərhçi Asif Nərimanlının fikrincə, Azərbaycan Orta dəhlizin regional habını Ermənistansız qurmaq niyyətindədir: "Gürcüstanın tranzit rolu saxlanılır, hətta daha da artırıla bilər, hərçənd beynəlxalq daşımalarda risklərin azaldılması alternativlərin olması zərurətini də qaçılmaz edir. Bakı alternativ marşrut kimi Zəngəzur dəhlizini görür. Dəhliz vermək istəməyən Ermənistanın alternativ tranzitə çevrilmək gücsüz görünərsə də, kənar müdaxilələr və dəstək, xüsusilə Mərkəzi Asiyada güclənməyə çalışan Avropa İttifaqının yanaşması - Azərbaycan-Ermənistan-Türkiyə sərhədinin açılması istəkləri Bakının planına risklər vəd edir".

Onun fikrincə, Çin anlayır ki, Azərbaycanın mövqə-

yi nəzərə alınmalıdır, hərçənd Orta dəhlizin Cənubi Qafqaz habında davam edən bu mübarizənin nəticəsi - Zəngəzur dəhlizi, yoxsa Ermənistan tranziti - yekunda Pekinin mövqeyini müəyyənləşdirəcək: "Əliyevin Pekin səfərini bu kontekstdə dəyərləndirmək olar. Cənubi Qafqaz habının perspektivlərinə yanaşmada Çinlə "saatları yoxlamaq, Çinlə hərtərəfli əməkdaşlığı genişləndirməklə alternativ planların perspektivlərini zəiflətmək, Aİ-nin "Ermənistan planı"na qarşı Çinin dəstəyi ilə mövqeləri gücləndirmək. Belə görünür ki, qarşıdakı dövrdə Zəngəzur dəhlizi layihəsi ətrafında siyasi ehtiraslar yenidən kəskinləşəcək. Əsas hədəf Orta dəhlizin Cənubi Qafqaz habındakı mübarizənin nəticəsini müəyyən etməkdir. Regiona kənar müdaxilə cəhdləri intensivləşsə də, Bakı hələ də güclü tərəf olaraq qalır".

Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"

Interpol Baş Katibliyi uzun prosedurdan sonra ümumi qərarla Fransa vətəndaşı Aleksandr Benallanın axtarışını əsaslı hesab edərək 2025-ci ilin aprel ayında "Red Notice" ("Qırmızı bülleten") ilə beynəlxalq axtarışa daxil edib, bu barədə bütün üzv dövlətlərə bildirişlər göndərilib. Qərarın əsası Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində istintaqı aparılan cinayət işi üzrə 2024-cü ildə verilmiş hüquqi sorğu olub.

kətinin vitse-prezidenti Anass Derrazın iştirakı çox böyük bir cinayətdən xəbər verir.

Natiq Ələsgərov Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin böyük bir

daşıyır. Təhvilvermə (ekstradisiya) prosesi isə ayrıca hüquqi mexanizmdir və əsasən dövlətlərarası müqavilələr və hər ölkənin daxili qanunvericiliyi əsasında aparılır.

Trampın planına qarşı Kiyevin üç "qırmızı xətti"

ABŞ-ın atəşkəsə nail olmaq səyləri əks-nəticə verməkdədir; analitik deyir ki...

ABŞ-ın Ukrayna münaqişəsinin dinc həlli ilə bağlı 12 bəndlik təkliflər planı haqda məlumat verilib. Bir çox təhlilçilər bunu daha çox Rusiya maraqlarına xidmət edən, demək ki, işğalçını şirnikləndirəcək həll yolu sayırlar.

Ukraynanın isə münaqişə ilə bağlı sülh danışıqlarında üç qırmızı xətti var.

Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Georgi Tixiy bildirib.

"Ukrayna heç vaxt öz ərazilərinin hər hansı bir hissəsini Rusiya ərazisi kimi tanımayacaq. Silahlı qüvvələrinin, müdafiə imkanlarının və ya tərəfdaşlardan hərbi yardım almasının məhdudlaşdırılmasına razı olmayacaq. Eyni zamanda Ukraynanın Şimali Atlantika Aliyansına (NATO) və ya Avropa Birliyinə üzv olmasına veto qoyulmamalıdır", - XİN rəsmisi qeyd edib.

Bu arada Rusiya lideri Vladimir Putinin ABŞ Prezidenti Donald Trampın xüsusi nümayəndəsi Stiven Vitkoffla görüşündə Moskvanın Kiyevlə ilk şərt olmadan danışıqlara hazır olduğunu təsdiqlədiyi bildirilir. Məlumatı Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskov verib.

Müharibə, nəhayət, dayanacaq mı? Vatikanda ABŞ və Ukrayna anlaşıdı mı?

Siyasi şərhçi Aqşin Kərimovun sözlərinə görə, ABŞ-ın Rusiya-Ukrayna müharibəsində atəşkəsə nail olmaq səylərinin əks-nəticə verməsi görünməkdədir: "ABŞ-nin sülh üçün təkliflərinin qısa təqdimatı belədir - Donald Tramp administrasiyası Ukraynada tam atəşkəsə nail olmağı hədəfləyir və bunu Ukraynanın ərazi bütövlüyü və suverenliyini heçə saymaqla indeksləşdirir, Ağ Ev eyni vaxtda Ukraynanın təbii sərvətlərinin istismarında hökmranlıq qurmağa çalışır, Vaşinqton ABŞ-Rusiya əlaqələrini inkişaf etdirməyə çalışır ki, bu da Kremlə Ağ Evin bir-birlərinə qarşılıqlı güzəştli şərtləndirir. Lakin ABŞ-ın səylərinin indiki mərhələ üçün uğurlu olduğunu söyləmək olmaz. Lakin sülh danışıqlarının indi kritik mərhələyə yaxınlaşdığı bir vaxtda bunu böyük uğursuzluq kimi də şifirtmək olmaz. Əsas məsələ budur: Rusiya və Ukrayna müharibənin bitməsi üçün şərtlərdə əhəmiyyətli dəyişikliklər etməyib".

Onun fikrincə, üstəlik, Rusiya ilə yanaşı, Avropa İttifaqı və Ukrayna ABŞ-ın sülhməramlı etimadnaməsinə ehtiyatlı yanaşır ki, bu da geosiyasi ziddiyyətləri dərinləşdirir: "Rusiya ilə ABŞ-ın mövqe uzlaşdırılmasında təbii ki, irəliləyişlər əldə edilib, lakin tərəflər tələyə düşmək risklərindən dolayı dəqiqləşmiş formula yaxınlaşmayıblar. Sülh prosesinin ləngiməsi isə müharibə qaydalarını dəyişdirmir, lakin Rusiya qoşunlarını komplektləşdirdikcə, hərbi sənayesini inkişaf etdirdikcə, Ukrayna daha çox canlı qüvvə çatışmazlığından və silah-sursat qıtlığından əziyyət çəkir".

A.Kərimova görə, ABŞ-ın hərbi yardımlara məhdudiyyətlər tətbiq etməsi də prosesləri Ukraynanın zərərinə işlədir: "Rusiya Prezidenti Vladimir Putin bunu Moskvanın Kiyev üzərində maksimalist mövqeyinin təmini baxımından əlverişli şərait kimi qiymətləndirir. Amma Rusiya qoşunlarının Ukrayna ərazilərindəki irəliləyiş tempi aşağı səviyyədədir. Bu, Kremlin hərbi-strateji üstünlüklərini qorumaq baxımından çətinliklərlə üzləşdirir. Hərçənd ki, Ukraynanın da Rusiyanın çoxqatlı müdafiə istehkamlarını yarmaq üçün potensialı yoxdur. Beləliklə, ABŞ-ın hazırkı sülh təşəbbüsləri müharibənin, sadəcə olaraq, donmuş ərazi münaqişəsinə keçidinə nail olmaqdır. Əgər ABŞ zəif düşmüş Ukraynanı sülh və atəşkəsə inandırırsa, bu zaman Ukrayna ərazilərində Rusiyanın nəzarət zonasının qalıcılığı və daimiliyi baş tutacaq. Yeni Ukrayna döyüşü dayandırsa, daha əvvəlki Ukrayna olmayacaq".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Məşavət"

DTX sorğu verdi, Interpol Makronun mühafizə rəisini axtarmağa başladı - sensasion təfəsilat

Fransa Prezidentinin cangüdəni azərbaycanlı milyarderdən rüşvət almaqda ittiham olunur; Aleksandr Benalla Bakıya təhvil veriləcək mi?

Məlum olduğu kimi, Fransa Prezidentinin Mühafizə Xidmətinin sabiq rəhbəri Aleksandr Benalla və Fransanın milyardlarla dövriyyəsi olan "SAUR" şirkətinin vitse-prezidenti Anass Derraz (hazırda Azərbaycandır, məsuliyyətə cəlb olunub) 2018-ci ildə Azərbaycan əsilli rusiyalı milyarder Fərhad Əhmədovun aktivlərinə qarşı beynəlxalq sanksiyaların ləğvi müqabilində külli miqdarda rüşvət alma və digər cinayət əməllərində ittiham olunurlar. Həmin iş üzrə əvvəllər xarici və yerli mətbuatda dərc edilmiş məqalələrdə qeyd edilir ki, Fransa rəsmiləri Fərhad Əhmədovdan rüşvət tələb ediblər və bunun müqabilində sonuncunun dəbdəbəli "Luna" yaxtasının beynəlxalq həbsdən azad edəcəyini, özünün sanksiyalardan qorunacağını vəd ediblər. Məlumatlara əsasən, Fərhad Əhmədov milyonlarla dollarlıq rüşvətin bir hissəsini Anass Derrazın "Al Hilal Bank"dakı hesabına və Aleksandr Benallanın "Bank of Africa United Kingdom Plc

SC Par"dakı hesabına köçürüb.

İstintaqın əlinə keçən Anass Derraz Azərbaycanda məsuliyyətə cəlb olunaraq ölkədən çıxışına qadağa qoyulub, Aleksandr Benallanın isə beynəlxalq axtarışa verilməsi ilə bağlı Interpol müraciət olunub.

Belə məlum olur ki, yaxın vaxtlarda Bakıda Anass Derrazla bağlı aparılan cinayət işi üzrə açıq məhkəmə baxışı başlanacaq. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan məhkəməsi qarşısında dayanacaq Anass Derrazın cinayət işinin təfərrüatları açıqlanacaq. Bu halda beynəlxalq korrupsiya dəlillərinin ortaya çıxması üzərindən əlavə qalmaqallar yaranacağı da gözlənilir.

"Bakı" Hüquq Şirkətinin rəhbəri Natiq Ələsgərov "Yeni Məşavət"a deyib ki, beynəlxalq korrupsiya sxemlərinə Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun Mühafizə Xidmətinin sabiq rəhbəri Aleksandr Benalla və Fransanın milyardlarla dövriyyəsi olan "SAUR" şir-

beynəlxalq korrupsiya sxemini ifşa etməsinin təqdirləyici olduğunu vurğulayıb. Bildirib ki, Azərbaycanı hədəf alan Emmanuel Makron hakimiyyəti beynəlxalq korrupsiya bataqlığında itib-batır.

Interpolun Fransa Prezidentinin Mühafizə Xidmətinin sabiq rəhbəri Aleksandr Benallanı ən ciddi hüquqi əsas olan "Qırmızı bülleten" əsasında beynəlxalq axtarışa verməsi DTX-nin əlində təkzibedilməz və mötəbər sübutların mövcudluğundan xəbər verir. "Qırmızı bülleten" şəxsin olduğu ölkədə tutulmasını və barəsində axtarış elan etmiş ölkəyə ekstradisiyasını nəzərdə tutur. Aleksandr Benallanın hazırda olduğu üçüncü ölkədə ekstradisiya proseslərinə cəlb edildiyi məlumdur.

Interpolun "Qırmızı bülleten"i özü bir həbs qərarı deyil, sadəcə, üzv ölkələrə axtarılan şəxs barədə informasiyadır və həmin şəxsin müvəqqəti həbs edilməsi üçün xəbərdarlıq funksiyası

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Məşavət"

İki nüvə dövləti burun-buruna: global savaş riski...

Pakistan-Hindistan qarşıdurması dünyanı ikiye bölür

Pakistan və Hindistan arasında gərginlik sürətlə artır. Hindistanın nəzarətində olan Cammu və Kəşmir bölgəsində baş vermiş silahlı hücum nəticəsində 26 mülki şəxsin həyatını itirməsindən sonra Hindistan cavab olaraq İndus hövzəsində su axımını dayandıraraq Pakistana su göndərilməsinin qarşısını alıb. Hindistan və Pakistan orduları ardıcıl ikinci gün sərhəd boyu atışmalara davam edir. Hindistan ordusunun məlumatına görə, Pakistan postlarından atəş açılıb, lakin Hindistan tərəfdə itki qeyd alınmayıb. Pakistan isə bu barədə hələlik rəsmi açıqlama yaymayıb.

İki nüvə dövlətinin qarşıdurması regionda və dünyada ciddi narahatlığa səbəb olub. Son hadisələr diplomatik əlaqələrin kəsilməsinə gətirib çıxaracaq səviyyəyə çatıb. Beynəlxalq ictimaiyyət tərəfləri sakitləşməyə çağırırsa da, vəziyyətin nə zaman sabitləşəcəyi hələ də məlum deyil.

Dünya nəhənglərinin mövqeyinə gəlincə, ABŞ Hindistanı, Çin Pakistanı dəstəkləyir. Türkiyə isə içində PUA-ların (silahlı pilotsuz uçuş aparatları) da yer aldığı hərbi texnika və silah-sursat daşıyan 6 ədəd hərbi yük təyyarəsini Pakistana göndərib.

Beləliklə, Pakistan-Hindistan qarşıdurması dünyanı ikiye bölməkdədir. İki nüvə dövlətinin səfəri global müharibəyə rəvac verə bilərmi?

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Pakistanla Hindistan arasında Kəşmir problemi 1947-ci ildən başlayıb: "İndiki gərginliyin də kökündə əslində Kəşmir məsələsi dayanır. Zaman-zaman Kəşmir məsələsi bu iki dövlət arasında hərbi toqquşmalara yol açsa da problem həll olunmamış qalıb. Qalır Kəşmirin bir hissəsinə Hindistan, bir hissəsinə Pakistan nəzarət edir: "Lakin o da məlumdur ki, bu məsələ iki dövlət arasında uzunmüddətli və böyük müharibələrə gətirib çıxarmayıb. Zaman-zaman gərginliklər yaşansa da, global miqyaslı müharibə həddinə çatmadan tərəflər sakitləşiblər. İndi də belə olacağı ehtimalı yüksəkdir. Ona görə də Pakistan-Hindistan gərginliyinin global savaşa çevriləcəyi ehtimalı azdır. İndiki halda dövlətlər, sadəcə, öz mövqelərini ifadə edirlər".

■ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

Iranda Bəndər Abbas şəhərindəki Şəhid Rəcai limanında baş verən partlayışla əlaqədar Hörmüzqan vilayətində 3 günlük matəm elan edilib. Bu barədə İRNA məlumat yayıb.

Nazirlik Bəndər Abbas şəhərində havanın çirklənməsinin əhəmiyyətli dərəcədə artması və ammoniyak, kükdür dioksidi və azot dioksidi kimi çirkləndiricilərin buraxılması ehtimalını əsas gətirərək fövqəladə vəziyyət elan edib. Bununla bağlı Hörmüzqan Tibb Elmləri Universitetinə insanların evdə qalmaları, açıq havada olmamaları və açıq havada fiziki fəaliyyətdən çəkinmələri barədə geniş məlumat verməsi barədə tapşırıq verilib.

Səhiyyə Nazirliyi vətəndaşlara, xüsusilə həssas qruplara evdən çıxarkən maska taxmağı tövsiyə edib. Bəndər Abbas valiliyi də bütün təhsil müəssisələrinin sabahdan bağlanılacağını açıqlayıb. Bu barədə Hörmüzqan Əyalət İdarə Şurası qərar qəbul edib.

Bu bir terror hadisəsidir, ya texnogen qəza? Çünki ötən həftəsonu ABŞ-la İran arasında danışıqların üçüncü raundu keçirildi. Əlavə olaraq prezident Məsud Peşəşkianın Bakıya səfəri (28 aprel) gözlənilirdi. Belə vaxtda limanda baş verən hadisə ilə bağlı mülahizələr nədən ibarətdir?

"Bəndər Abbas partlayışında İsrailin əli var və bunu dəlillər göstərir". Tehranın İran parlamentindəki nümayəndəsi Məhəmməd Sərac belə deyib. "Bu, təsadüfi deyildi, aydın dəlillər İsrailin iştirakını göstərir. Dörd fərqli nöqtədə partlayışlar baş verdikdə, bu, artıq konteynerlərə partlayıcıların yerləşdirildiyini sübut edir. Partlayıcı maddələrin konteynerlərə yerləşdirilməsində daxili mənbələrin iştirakını istisna etmirik", - Sərac bildirib.

ABŞ-İran dialoquna "çomaq soxmaq" - partlayışda xarici iz?

Tehran hələ ki rəsmi ittiham irəli sürmür, lakin ölənlərin sayı durmadan artır - təhlil

"Bəndər Abbas limanında baş vermiş partlayış təkcə İrana zərbə deyil. Dünya mediası qurbanların sayı, dağıntılar və kimyəvi maddələrə diqqət yetirərkən, daha mühüm bir məqam kölgədə qalır: faktiki olaraq Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin əsas qovşağı iflic vəziyyətinə düşüb". Bu fikirləri isə **erməni ekspert Vahe Davtyan** səsləndirib. "Söhbət Süveyş kanalına real alternativ kimi təqdim olunan və Rusiyanın fəal şəkildə inkişaf etdirdiyi marşrutdan gedir. Bu dəhliz Sankt-Peterburqu Hindistanın Mumbay şəhəri ilə İranın limanları vasitəsilə birləşdirir".

Bəndər Abbas limanı sadəcə anbar sahəsi və ya bir körpü deyil. Bu, illik on milyonlarla ton yük dövriyyəsinə malik global strateji əhəmiyyətli bir obyektdir. Buradan neft məhsulları, taxıl, sənaye avadanlıqları və minlərlə konteyner daşınır. Bu liman Rusiyadan Hindistana yüklərin sürətli və əlçatan daşınmasını təmin etməli, Qərbi və onun nəzarət yollarını kənarda qoymalı idi. Baş vermiş partlayış təkcə bu marşrutu deyil, bütün təşəbbüsün gələcəyini təhlükə altına atır", - Davtyan bildirib.

Ekspert qeyd edir ki, iqtisadi əhəmiyyətli limanın partlaması təsadüf olmaya da bilər: "Beləliklə, partlayış təsadüfi qəza idimi, səhlənkarlıq, yoxsa xəbərdarlıq siq-

nalı? Rəsmi Tehran bəyan edib ki, hadisəyə ammonium perxloratın - raket yanacağı komponentinin saxlanması qaydalarının pozulması səbəb olub. Bu izah xüsusilə son vaxtlar İsrailə artan hərbi gərginlik fonunda uyğun versiya kimi görünür. Lakin pərdə arxasında başqa ehtimallar da dolaşır. Əslində partlayış İranı müvəqqəti olaraq beynəlxalq ticarətdən təcrid etdi. Limanın fəaliyyətinin dayandırılması artıq həm ixrac, həm də neft-kimya sənayesinə ciddi zərbə vurub. Bundan əlavə, limanda hərbi məqsədli komponentlərin saxlanıldığı məlumdur ki, bu da hadisənin qəsdən törədilməsi ehtimalını gücləndirir.

Bu şəraitdə Moskvanın mövqeyi daha da önəm qazanır. Rusiya Şimal-Cənub dəhlizinə dünya ticarət dövriyyəsinin gələcək əsas arteriyasını kimi baxır. Bu yol Rusiyadan Hindistana malların, əvəzinə isə Hindistandan ədviyyat, çay, dərman məhsulları və avadanlıqların idxalını Qərbin və Çinin təsiri olmadan təmin etməlidir. İran bu təşəbbüsün açardır. Bəndər Abbas isə həmin açarın qıfılı. Bəs görərsən, bu qıfıl təsadüfən partladı, yoxsa kimse onun nə qədər kövrək olduğunu xatırlatmaq istədi?

Bu, sadəcə, texniki bir hadisə deyil, bir sınaqdır. Əgər partlayışdan sonra sistemli islahatlar, təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi, bey-

nəlxalq nəzarət və ciddi investisiyalar həyata keçirilməzsə, Şimal-Cənub dəhlizi daimi təhlükə altında qalacaq".

Qeyd edək ki, İranın Bəndər Abbas şəhərində Şəhid Rəcai limanında baş verən partlayış nəticəsində 46 nəfər ölüb. Bu barədə "Mehr" agentliyi məlumat yayıb. Bildirilib ki, 138 nəfər xəstəxanadadır və onlara tibbi yardım göstərilir. Bundan əvvəl yayılan məlumatda 40 nəfərin öldüyü, 1240-dan çox insanın isə xəsarət aldığı qeyd olunmuşdu.

Siyasi təhlilçi Sona Əliyeva "Yeni Müsavat"a açıqlamasında cənub qonşumuzun bu partlayışdan sonra İsrailə qarşı rəsmi ittiham irəli sürməməsini bir sıra amillərlə izah etdi: "İranın Hörmüzqan vilayətində baş verən faciəvi hadisənin terakt olduğu istisna edilmir. Amma bu məsələdə texnogen qəzanın olması ehtimalı da az deyil. Əslində məsələyə bir çox baxış bucağından baxmaq lazımdır. Birincisi, baş verən ərazidə İsrail kəşfiyyatı həmişə fəallığı ilə seçilib. İranın bir çox nüvə alimi məhz həmin areallarda məhv edilib. İkincisi, Bəndər Abbasdakı bu hadisəni etnik bəlucların və ya intiqamçı kürd qruplarının törətmə ehtimalı da az deyil. Üçüncüsü, partlayışın qurğuların köhnə olması səbəbindən baş verməsi ehtimalı da yüksəkdir.

Çünki uzun illərdir ki, İran Qərbin sanksiyalar məngənəsində çırpınır".

S.Əliyevanın sözlərinə görə, texniki-strateji obyektlərin infrastrukturunun yenilənməməsi də təbii fəlakətə yol açdı: "Amma İsrail kəşfiyyatının burada ələlinin olması daha çox inandırıcı nüansdır. Çünki Mossad bu cür əməliyyatla İran dövlətinin zəif nöqtələrini üzə çıxarmaq istəyə bilər. Əgər belədirsə, yəhudilər bu istəyinə nail ola bilərlər. Çünki İran yanğınları təkcə başına söndürmək iqtidarında olmadığını göstərdi. Rusiya öz amfibiya təyyarəsini İrana göndərdi. İran İsrailə qarşı rəsmi ittiham irəli sürmür ki, bu, Tehranın Tel-Əviv qarşısında açıq-aşkar zəif düşməsi deməkdir. Söhbət İran mediasında, xüsusən də "News 24" media platformasında İsrailə yönəlik ittihamlardan gedir. İranın bəzi kəşfiyyat mərkəzli xəbər platformaları analitik yazılarda Bəndər Abbasdakı hadisədə İsrailin ələlinin olduğunu düşünürlər. Ancaq rəsmi Tehran susur. Bu susqunluq həm də Omanda baş tutan İran-ABŞ danışıqları fonunda baş verir. Bir sözlə, molla rejimi partlayışı İsrailin üzərinə atmaq istəmir. Əksinə, Tehran indi soyuq suyu da üfürə-üfürə içir ki, ABŞ-ın hücum planından mümkün qədər yayına bilsin".

■ **Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Ötən həftə ictimaiyyəti narahat edən Maştağadakı itkin düşmüş iki yeniyetmə qızın - 2008-ci il təvəllüdlü Hüseynova Aygün Bəhrəm qızının və 2007-ci il təvəllüdlü Hüseynova Reyhan Elşən qızının tapılması xəbəri rəsmən təsdiqləndi. Onlar artıq "Azərbaycan Uşaqları" İctimai Birliyinin Uşaq Sığınacağı-Reintegrasiya Mərkəzinə yerləşdirilib və ilkin tibbi və psixoloji yardımla təmin olunublar. Bu barədə birliyin sədri Kəmalə Ağazadə məlumat verib.

İlkin araşdırmalara əsasən, qızların bir taksi sürücüsü tərəfindən evində gizlədildiyi məlum olub. 10 gün sonra tapılan Aygünün anası Aksana Hüseynova qızların bir qadının evində qaldığını deyib: "Reyhanın istədiyi oğlan olub. Birlikdə onların evinə gediblər. Həmin oğlanın anası da evdə olub. Evdə başqa bir oğlan və qız da var imiş. Bu müddət ərzində həmin evdə yaşayıblar. Onlar işə gedəndə qızlar evdə tək qalıb. Həmin qadın qızların axtarıldığını bilib. Bunu televiziya kanallarından da izləyiblər. Amma məlumat verməyiblər.

Son günlər məlumatlar sosial şəbəkələrdə geniş yayıldıqdan sonra qadın qorxub və polisə məlumat verib. Amma indi bir nəfər taksi sürücüsü məsuliyyətə cəlb edilib. Bu qadın da, oğlu da günahkardır. Bizə bunları yaşadanlar cəzalandırılmalıdır. Saxlanıldığı deyilən taksi sürücüsünün nə etdiyini bilmirəm. Onun bu işdə iştirakından məlumatıyam. Amma qadın özü bizə dedi ki, qızlar onun evində olub. Biz həmin qadının şəklində çəkmişik. İşin ədalətli araşdırılmasını tələb edirik. Hələ ki qızlarımızı görə bilməmişik".

Bəs kimi hansı cəza gözləyir? Sürücünün taleyi necə olacaq? Ümumiyyətlə, bu insidentdə ən böyük günah yiyəsi kimdir - valideyn, sürücü, yoxsa?

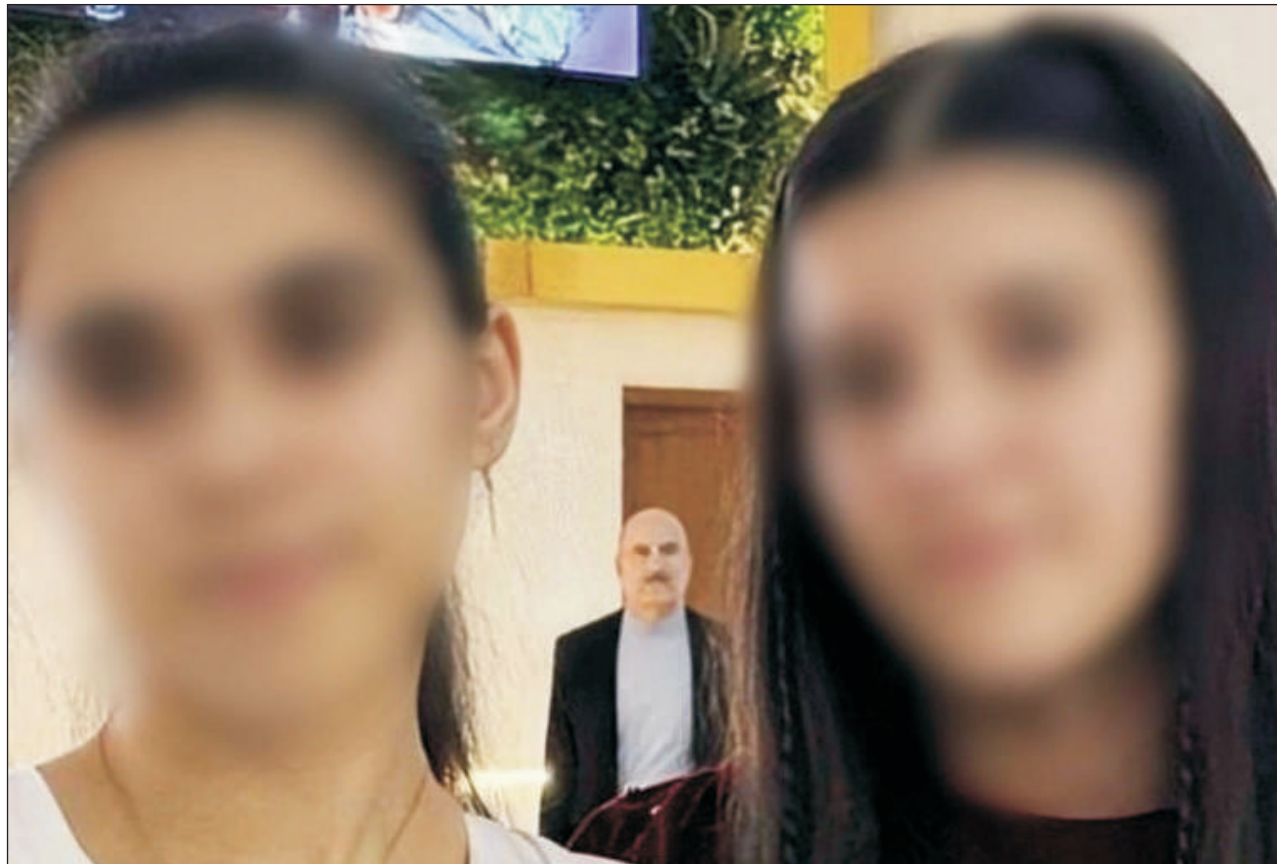
Hazırkı vəziyyətdə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə əsasən, bir neçə hüquqi məsuliyyət forması mövcuddur:

Cinayət Məcəlləsinin 145.1-ci maddəsi - Azadlıq hüququnun pozulması: Yetkinlik yaşına çatmayanların iradəsi xaricində onları müəyyən bir yerdə saxlamaq, azad hərəkətlərinə mane olmaq cinayət məsuliyyəti yaradır. Təqsirli şəxs 2 ildən 5 ilədək azadlıqdan məhrum edilə bilər.

Qızların ailələri bildirir ki, onlar bir qadının evində, qadının oğlunun təşviqi ilə qalıb. Həmin qadın və oğlu onların axtarışda olduğunu bilmələrinə baxmayaraq, hüquq-mühafizə orqanlarına məlumat verməyiblər. Yalnız məsələ sosial şəbəkələrdə geniş yayıldıqdan sonra qadın qorxuya düşərək polisə məlumat verib.

İtkin qızlar tapıldı, acı hekayə isə bitmədi - yeni detallar

Bu insidentdə ən böyük günahkar kimdir: valideyn, sürücü, yoxsa? - sosioloqdan çağırış

Beləliklə, taksi sürücüsü qızları gizlətməkdə və onların tapılması üçün aparılan əməliyyata mane olmaqda şübhəli bilinir. Əgər sübut olunsaydı, o, 2 ildən 5 ilədək azadlıqdan məhrum edilə bilər.

Qadın və onun oğlu da azyaşlıların qanunsuz saxlanması, məlumat verməmək və təhlükəsizliyini qorumağa borcludurlar. Bəs belə hadisələrin qarşısını necə almaq olar?

Sosioloq Üzeyir Şəfiyev mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirir: "Doğrudan da, bu çox ciddi hadisədir. Gördüyünüz kimi, bir hadisə digər oxşar, analoji hadisələrə təsir göstərir və artıq presedent səciyyəsi daşımağa başlayır. Yeni bu kimi hadisələr sonrakı analoji davranışların nümunəsinə çevrilir. Bir neçə həftə əvvəl də bu cür bir hadisə baş vermişdi. Hadisənin "qəhrəmanı" açıqlamasında bildirmişdi ki, onun evdən qaçmasının əsas səbəbi hansısa seriala baxaraq ondan təsirlənməsi olub və bu təsir nəticəsində emosional qərar verib.

Son hadisədə də müşahidə edirik ki, bu cür davranış

sosial şəbəkə üzərindən formalaşır. Hər iki yeniyetmə qız onlayn platformalarda tanış olduqları şəxslərlə ünsiyyət qurduqdan sonra evdən qaçıblar. Daha narahatedici məqam isə budur ki, hadisə iştirakçılarının bəziləri utanmadan açıqlamalar verərək guya ailə qurmaq məqsədilə bu addımı atdıqlarını bildiriblər. Halbuki 2008-ci il təvəllüdlü bir qızın ailə qurmaq üçün evdən qaçması cəmiyyət üçün həm sosial, həm hüquqi, həm də mənəvi baxımdan böyük suallar doğurur. Burada artıq bir neçə hüquq pozuntusu və cinayət tərkibli məsələ ortaya çıxır".

Onun fikrincə, hadisənin kökündə duran əsas səbəblərdən biri sosial şəbəkələrdə nəzarətsizliyin hökm sürməsidir: "Uşaq və yeniyetmələr üçün bu platformalara çıxış çox rahat və maneəsizdir. Bəzən məhz bu asanlıq və açıq sərbəstlik müxtəlif təhlükəli davranış formalarının yayılmasına zəmin yaradır. Uşaqlar və yeniyetmələr sosial mediada müxtəlif təsirlərə məruz qalır, doğru və yanlış informasiya arasında fərq qoymaqda çətinlik çəkirlər. Bu isə onların psixoloji və sosial inkişafına mənfi təsir göstərir.

Digər bir mühüm məqam

isə valideyn nəzarətinin zəif olmasıdır. Burada söhbət sərt nəzarətdən yox, maarifləndirici və yönləndirici "yumşaq nəzarət" mexanizmindən gedir. Doğrudur, bəzi valideynlər həyat şəraitinin çətinliklərini, güzəranı qayğılarını əsas götürərək uşaqlarına kifayət qədər vaxt ayıra bilmədiklərini bildirirlər. Lakin bu, onların valideynlik məsuliyyətindən imtina etməsinə əsas vermir. Valideynlər anlamalıdır ki, onlar uşaqlarına diqqət göstərmədikdə, bu boşluğa sosial şəbəkələr və qeyri-rəsmi təsir mənbələri dolur. Bu isə uşaqların yanlış təsirlərə məruz qalmasına və daha böyük problemlərə üz-üzə gəlməsinə səbəb olur.

Valideyn-uşaq münasibətlərində təzyiq və sərt münasibət də ciddi səhv yanaşmadır. Valideyn bir tərəfdən, uşağa azadlıq, digər tərəfdən isə etibarlı bir nəzarət mexanizmi təmin etməlidir. "Valideyn" sözü ərəb mənşəlidir və "etibar" və "göz" anlamına gəlir. Yəni valideyn həm etibar edən, həm də diqqətlə izləyən bir varlıq olmalıdır. Uşaq ən azı 18 yaşına qədər valideyn nəzarəti altında olmalı, amma bu nəzarət sərt deyil, anlayışlı, dəstəkverici və müsbət istiqamətləndirici olmalıdır.

Təəssüf ki, son hadisələrdən də görünür ki, bəzi hallarda valideyn nəzarətsizliyi açıq şəkildə özünü göstərir. Bu da nəticə etibarilə belə ağır sosial fəsadlara yol açır. Uşaqların davranış trayektoriyasının izlənməməsi, onların emosional vəziyyətlərinə və sosial çevrəsinə laqeyd yanaşılması son-da ailə və cəmiyyət üçün ciddi problemlərə səbəb olur".

✉ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Həyətdə siqaret kötükləri tapdı, arvadını öldürmək istədi

Xaçmaz rayonunun Hacılar kəndində arvadını öldürməyə cəhdə ittiham edilən şəxsin cinayət işi üzrə məhkəmə araşdırması başa çatıb. Hadisənin baş verməsinin təfərrüatı məlum olub. Musavat.com xəbər verir ki, 1991-ci il təvəllüdlü Aynur Əhmədova ərəi 1988-ci il təvəllüdlü Allahverdi Mustafayev tərəfindən bıçaqlanıb.

Hadisə ailə münaqişəsi zəminində baş verib. Belə ki, ər-arvad arasındakı münasibətlər soyuduqdan sonra müxtəlif səbəblərlə onlar arasında dava-dalaş olubmuş. Hadisə günü Allahverdi sərxoş vəziyyətdə olub.

O, həyətdə ona məxsus olmayan siqaret kötükləri gördüyü üçün şübhələnib. Buna görə də uşaqlarının gözü qarşısında arvadına çoxsaylı zərbələr endirib. Allahverdi arvadını bıçaqlamaqla yanaşı ona çoxsaylı ayaq zərbələri də endirib. Səsə gələn şəxslərin müdaxiləsi ilə zərərçəkmiş qadın xəstəxanaya vaxtında çatdırılıb.

Allahverdi əməlinə peşman olduğunu deyib. Onun xanımı isə ərinə xəyanət etmədiyini, Allahverdinin sərxoş olduğu üçün belə düşündüyünü deyib.

Təqsirləndirilən Allahverdiyə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 29, 120.1-ci (qəsdən adam öldürməyə cəhd) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. Allahverdi Mustafayev 11 il 3 ay azadlıqdan məhrum edilib.

✉ **İ.MURADOV,**
Musavat.com

Bir neçə gün öncə Mərkəzi Bankın sədri Taleh Kazımov iqtisadçı ekspertlərlə növbəti görüş keçirib. Dörd saata yaxın davam edən görüşdə müzakirə edilən məsələlərdən biri də pensiya ödənilməsi qaydalarında dəyişikliyin edilməsidir. Qeyd edilib ki, artıq bu ödənişlərin sırf iri banklar vasitəsilə verilməsinə son qoyulacaq, vətəndaşlar istədikləri banklardan əməkhaqqı və pensiyalarını ala biləcəklər.

Qeyd edək ki, əməkhaqqı, pensiya və müavinətlər ölkədə əsasən iki bank - Azərbaycan Beynəlxalq Bankı və "KapitalBank" vasitəsilə ödənilir. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin keçirdiyi tenderlərin qalibləri bir qayda olaraq bu banklar olur. Əksər dövlət qurumları da maaş ödənişində onlara üstünlük verirlər.

Ekspertlər bildirirlər ki, seçimdə bu iki banka üstünlük verilməsi onların xüsusi regionlarda daha çox bankomata sahib olması ilə bağlıdır. Hər iki bank sovet dövründən fəaliyyət göstərir və ölkədə ən çoxsaylı bankomat şəbəkəsinə malikdirlər. İki bankın ölkə üzrə ümumi bankomat sayında payı 70 faizdən yuxarıdır. Mərkəzi Bankın açıqladığı statistikaya əsasən, 2024-cü il ərzində ölkə üzrə quraşdırılan bankomatların sayı 2023-cü ilə müqayisədə 6.2 faiz artaraq 3,304 ədədə çatıb. Bu artım Bakı şəhərində 9.3 faiz, regionlarda isə 2.7 faiz təşkil edir. AMB bəyan edir ki, banklar tərəfindən bankomatların quraşdırılması və regionlar üzrə bölgüsünə dair qərarlar onların biznes strategiyaları əsasında formalaşdırılır. Bankomatların quraşdırılması zamanı həmin ərazi üzrə müştəri sayı və tələbatı, zəruri texniki infrastruktur imkanları, davamlı rabitə təminatı kimi məsələlər diqqətə alınır.

Mərkəzi Bankın məlumatına görə, 2025-ci il 1 aprel tarixinə ölkə üzrə bankomat sayı 3374-ə çatıb. Bunun 1806 ədədi Bakı şəhərində, 1568 ədədi regionlardadır. Ötən ilin eyni dövründə ümumi bankomat sayı 3152, o cümlədən Bakıda 1639, regionlarda 1513 olub. Bu isə o deməkdir ki, ölkə üzrə ümumi bankomat sayı 7 faiz artıb. Bu zaman Bakıda artım 10,2 faiz, regionlarda isə cəmi 3,6 faiz təşkil edib. Aprelin 1-də ölkə üzrə bankomatların daha 238 ədədi Abşeron-Xızı iqtisadi rayonunda yerləşib. Qalan iqtisadi regionlardan 4-də bankomat sayı 100-dən aşağıdır. Bunlar Naxçıvan (97), Mil-Muğan (86), Dağlıq Şirvan (57) və Şərqi Zəngəzurdur (15).

Göründüyü kimi, bankomat sayı artsa da, regionlarda olan bu qurğuların sayındakı artım ölkə üzrə orta dinamikadan əhəmiyyətli dərəcədə

bankdan almaq hüququ var. Lakin realıqda qanunvericiliyin bu tələbinə əməl olunmur. Belə ki, hansısa bankdan əməkhaqqı və ya pensiya almaq üçün vətəndaşla həmin bank arasında hesab açılması və hesabın idarə olunmasına dair könüllü müqavilə imzalanmalıdır. Bizdə belə müqavilə imzalanmır, sadəcə, vətəndaşa bildirilir ki, sənə bank kartı göndərirəm, məaşı, pensiyanı onunla alacaqsan. Bu isə kobud qanun pozuntusudur".

Ekspert bildirir ki, dövlət qurumları ilə yanaşı özəl qurumlar da əməkhaqqını bir bankla ödəməklə işçilərin hüququnu pozurlar: "Halbuki vətəndaş maaşını, pensiyasını ona yaxın olan, rahat olan,

Pensiyaçıların diqqətinə!

Onlar bu əziyyətdən xilas olur

Bu ödənişlərin sırf iri banklar vasitəsilə verilməsinə son qoyulması nələri dəyişəcək - iqtisadçıdan şərh

də geri qalır. Bir rayonda ən yaxşı halda 7-8 bankomat olur ki, onlar da əsasən rayon mərkəzlərində quraşdırılır. Buna görə də dövlət qurumlarında əməkhaqları, yaxud pensiya və müavinətlər ödənilərkən regionlarda ABB və "KapitalBank" bankomatlarının qarşısında uzun növbələr yaranır. Digər bankların bankomatlarının rayonlar üzrə əhatəliliyinin az olması regionlarda digər ödənişlərin də iki bank üzərində cəmləşməsinə səbəb olur. Əksər ekspertlərə görə, bu disbalansın qarşısını almaq üçün ilk növbədə digər banklara da dövlət ödənişlərinə giriş imkanı verilməlidir. Bu zaman bir bankın bütün regionları əhatə etməsi prinsipindən qaçılmalı, hansı regionda hansı bankın bankomatu çoxdursa, ora üzrə ödənişlərin onların vasitəsilə reallaşdırılmasına keçilməlidir. Bildirilir ki, bu, tədricən sağlam rəqabət mühiti formalaşdıracaq, banklar daha çox regionda bankomat qurmaqla daha böyük məbləğdə dövlət sifariş alacaqlarına əmin olmaqla, bankomat şəbəkələrini sürətlə genişləndirəcək. Bu isə regionlarda bankomat sayının sürətli artımını təmin etməklə vətəndaşların müəyyən günlərdə 1-2 bankomat qarşısında uzun-uzadı növbələrdə qalmasının qarşısını alacaq.

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanın bank sektorunda təmərküzləşmə yüksək həddə çatıb. Məsələn, bu il yanvarın 1-nə 53 milyard manat təşkil edən bank aktivlərinin 26 faizi ABB-də (13,6 milyard manat), 21 faizi "KapitalBank"da (11,4 milyard manat), 16 faizi "PaşaBank"da (8,2 milyard manat), 6 faizi "XalqBank"da (3 milyard manat) cəmləşib.

Bu ilin birinci rübünün sonuna ölkə üzrə 37,2 milyard manat olan depozitlərin 10,2 milyard manatı ABB-də, 9 milyard manatı "KapitalBank"da, 6,3 milyard manatı "PaşaBank"da, 1,8 milyard manatı "XalqBank"da, 1,4 milyard manatı "AzərTürkBank"da cəmləşib.

Həmin dövrdə bankların kredit portfelinin həcmi 27,9 milyard manat təşkil edib. Bu zaman ABB 6 milyard 468 milyon manatla ən yüksək nəticə göstərən bank olub. İkinci ən yüksək nəticə "KapitalBank"da (5 milyard 338 milyon manat), üçüncü ən yüksək nəticə isə "PaşaBank"da (3 milyard 285 milyon), dördüncü "XalqBank"da (1 milyard 838 milyon manat), 5-ci "RespublikaBank"da (1,5 milyard manat) qeydə alınıb.

Maraqlıdır ki, aprel ayında dövlət büdcəsinin qalığı hesabına ölkə banklarında qısamüddətli depozitlər yerləşdirən Maliyyə Nazirliyi də sistem əhəmiyyətli hesab olunan ilk 5 banka üstünlük verib. Onun iki dəfəyə yerləşdirədiyi 1,5 milyard manatlıq depozitlər həmin banklara həvalə edilib. Ekspertlərə görə, bu cür addımlar bank sektorunda təmərküzləşməni daha da dərinləşdirir, digər bankların inkişaf imkanlarını məhdudlaşdırır.

Banklarla bağlı digər məsələ maaş, pensiya və müavinətlərdən əlavə, digər dövlət qurumlarına bağlı ödənişlərin də əsasən iki bankda cəmləşməsidir. Bura cərimə və sanksiyaların ödənişindən tutmuş, ayrı-ayrı dövlət qurumlarının təqdim etdikləri pullu xidmətlərin dəyərinin ödənişinə qədər çoxsaylı proseslər aiddir.

Bank sahəsi üzrə mütəxəssis, hüquqşünas Əkrəm Həsənovun dediyinə görə, ölkə qanunvericiliyi əməkhaqqı, pensiya və müavinət alan vətəndaşlara istədiyi bankın xidmətindən istifadədə sərbəst seçim nəzərdə tutur: "Mən bu məsələni ilk dəfə 2 il əvvəl Taleh Kazımovla ekspertlərin görüşündə qaldırmışdım. Onunda Taleh müəllim demişdi ki, məsələ ilə məşğul olurlar. Dövlət qurumlarının təqdim etdikləri pullu xidmətlərin dəyərinin hansısa bank vasitəsilə ödənilməsi həmin qurumların hesablarının hansı bankda olmasından asılıdır.

Yeni Ədliyyə Nazirliyinin hesabı tutalım, ABB-dədirsə, onun təqdim etdiyi notarial xidmətin haqqı da avtomatik o bankla ödənməlidir. Nəinki dövlət qurumları, özəl şirkətlər də bir çox hallarda bir neçə bankı seçir. Dövlət və özəl qurumların bu seçimini anlamaq olur, çünki banklar bu və ya başqa səbəbdən iflas edəndə onlarda olan hesablardakı pullar faktiki olaraq batır. Çünki bank bağlandı ilk növbədə onun qorunan əmanətləri qaytarılır, sonra cari hesablardakı pulların qaytarılmasına baxılır. Burada da ciddi qanun pozuntularına yol verilir ki, nəticədə şirkət və dövlət qurumlarının bank hesablarında qalan vəsaitlər itirilir. Buna görə də hər bir qurum çalışır ki, hesabını etibarlı bankda açınsın - elə bankda ki, bağlansa, dövlət onun öhdəliklərini üzərinə götürsün. Doğrudur, seçimin səbəbi nə olsa da, bu da təmərküzləşmədir və burada da tənzimləməyə ehtiyac var. Lakin əsas məsələ əməkhaqqı və pensiya ödənişləri ilə bağlıdır. Mərkəzi Bankı ən çox narahat edən bu sahədəki təmərküzləşmədir. Mən dəfələrlə demişəm, əməkhaqqı və pensiya ödənişlərinin hansısa bir banka bağlanması qanunaziddir. Azərbaycan qanunvericiliyinə görə, hər bir şəxsin öz maaş və pensiyasını istədiyi

xidmət keyfiyyətinə inandığı bankdan almaqda sərbəst olmalıdır. Bu gün vətəndaşların bu hüququ pozulur deyə əksər ödənişlər iki bankda cəmləşib. Siz diqqət yetirin, görün, bank kartlarından oğurluq daha çox hansı bankların kartlarında qeydə alınır? Bunun əsas səbəbi odur ki, çoxsaylı müştərilərə xidmət yüklənib 1-2 bankda, nə normal xidmət keyfiyyətini təmin edə bilirlər, nə də təhlükəsizliyi. Bax bu vəziyyətin aradan qaldırılması üçün Mərkəzi Bank lazım olan, qanunvericiliyin tələb etdiyi addımları atmalıdır və atacaq. Bu, həm də kreditlə bağlı yaranan çoxsaylı problemləri aradan qaldıracaq. Belə ki, çox qanunsuz proses gedir: həmin iki bankın məcburi müştərisi olan adamların kredit borcu yarananda banklar məhkəmə qərarı olmadan həmin şəxslərin maaş və pensiyasını borca silir. Özü də bir çox hallarda bütün məbləği. Halbuki qanun bunu qadağan edir. Vətəndaş gedib nə qədər desə də ki, mənim maaşım, pensiyam başqa bankla verilsin, əməl edən olmur. Ümid edirəm ki, Mərkəzi Bankın atacağı addımlar bütün bu qanunsuzluqları aradan qaldırmağa imkan verəcək".

Azərbaycanda həkimlik və əczaçılıq fəaliyyəti üçün yeni tələblər müəyyənləşir. Bu, aprelin 25-də Milli Məclisin Səhiyyə komitəsində müzakirəyə çıxarılan Əmək Məcəlləsində, “Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında”, “Özəl tibb fəaliyyəti haqqında” və “Dərman vasitələri haqqında” qanunlara təklif edilən dəyişiklik layihəsində əksini tapıb.

Layihəyə əsasən, azı 5 il müddətində fasiləsiz olaraq ixtisasları üzrə işləməmiş tibb mütəxəssisləri, o cümlədən tibb və ya səhiyyə ixtisasları üzrə ali və ya orta ixtisas təhsili olan və təhsil müəssisəsini bitirdikdən sonra azı 5 il müddətində fasiləsiz olaraq ixtisasları üzrə işləməmiş şəxslər müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) tabeliyində olan təhsil müəssisələrində hazırlıq keçdikdən və sertifikatıya imtahanı verdikdən sonra praktik tibb və ya əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul ola biləcəklər.

Qüvvədə olan qanunda isə fasiləsiz olaraq ixtisasları üzrə beş ildən çox işləməmiş həkimlər və əczaçılar müvafiq təhsil müəssisələrində hazırlıq keçdikdən və qanunvericiliyə uyğun olaraq sertifikatıya alınduqdan sonra praktik tibb və ya əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul ola bilərlər. İxtisaslarının təsdiq olunmasından sonra ixtisasları üzrə beş ildən çox işləməmiş orta tibb və ya əczaçılıq təhsili olan işçilər dövlət səhiyyə sisteminin müvafiq müəssisələrində hazırlıq keçdikdən və qanunvericiliyə uyğun olaraq sertifikatıya alınduqdan sonra praktiki tibb və əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olurdular.

Yeni tələblərin əhəmiyyəti nədir? Bu, tibbi xidmətin keyfiyyətinə necə təsir edəcək?

Bakı Ağrı Klinikasının baş həkimi Zülfüqar Yusifov mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a fikirlərini bölüşüb: “Səhiyyə sisteminə digər sahələrdə olduğu kimi, davamlı olaraq kadrların pe-

şəkarlığı məsələsi əsas problem olaraq qalır. Bu istiqamətdə müəyyən qanunlar qəbul olunur. Bu baxımdan son dövrlər sertifikatıya prosedurlarını yenilik kimi ortaya qoymaq olar. Mütəmadi olaraq kadrların imtahanlara cəlb olunması, kurslara cəlb olunması öz üzərlərində davamlı olaraq işləməsinə hesablanmış addımlardır.

Burada bir məsələ də var ki, kadrların peşəkarlığının çox aydın şəkildə ölçülmə düsturu və ya vahidi təəssüf ki, ortada yoxdur. Bütün dünyada bu işlər müxtəlif üsullarla həyata keçirilir. Bunlardan biri əlbəttə ki, sertifikatıya imtahanlarının mütəmadi keçirilməsidir. İkinci-si, mütəmadi olaraq müəyyən kursların keçirilməsidir. Xüsusən bu günlərdə aktual olan və müzakirələrdə də xüsusi diqqət yetirilən məsələlərdən biri odur ki, kadrların mütəmadi olaraq səhiyyə nazirlərinin təsdiq etdiyi müxtəlif konfranslarda, vorkshoplarda iştirakının vacib olmasıdır. Sadəcə, düşünülür ki, bu kimi tədbirlərdə həkimlər iştirak etdikdə, onlar daha çox yeniliklərlə tanış olma imkanı əldə edirlər. Yenilikləri mənimsəmək üçün müəyyən kurslarda, vorkshoplarda da onların daha aydın şəkildə imkanları yaranır.

Belə bir təklif də var ki, hansısa bir kadr həmin 5 il ərzində bal yığarsa, yeni konfranslarda, simpoziumlarda, elmi tədbirlərdə iştirak etməklə hətta onun sertifikatıya imkanı adekvat qiymətləndirilə bilər. Çünki bu, həmin kadrların bu illər ərzində mütəmadi olaraq öz peşə

Həkimlik və əczaçılıqla bağlı yeni tələblər gəlir - nə dəyişəcək?

Həkim-kadrların kurs keçməsi yerli qurumun icazəsi ilə olacaq - iki rəy

səviyyəsini artırdığını və inkişaf etdiyini göstərir.

5 il ərzində tamamilə işləməmiş kadrların isə həm kurslara cəlb olunması, həm də sertifikatıya yönləndirilməsi doğru bir tələbdir. Çünki 5 il az müddət deyil və bugünkü sürətli inkişaf dövründə tibbdə baş verən dəyişiklikləri izləmək, yenilikləri mənimsəmək və ya itirilən bilik, bacarıqları bərpa etmək baxımından belə kadrların müəyyən kurslara ehtiyacı var”.

Həkim əlavə edib ki, sertifikatıya imtahanı ilə fəaliyyət adekvatlığının təsdiqlənməsinə ehtiyac var: “Burada vacib olan detallardan biri hansı kursların, imtahanların olması deyil. Çox vacib olan məsələ xüsusən kursların keçirilmə səviyyəsi, kursların hansı şəkildə keçirilməsi və sertifikatıya imkanlarının daha da təkmilləşdirilməsidir. Çünki sertifikatıya imkanları təkmilləşsə, sadəcə, müəyyən bilgiləri yox, həkim kadrların müasir təbabətin tələblərinə uyğun yiyələndiyi bilikləri optimal şəkildə dəyərləndirmək imkanı verərdi”.

Tibb Universitetinin farmakologiya kafedrası

nın dosenti, farmakoloq Aydın Əliyev də mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a danışdı: “Bu və ya digər səbəbdən işləyə bilməyən insanlar, işləmək istəyirsə, qanunda da düzgün olaraq göstərilir ki, müvafiq orqanın müəssisəsində hazırlıq keçməlidir, bundan sonra sertifikatıya keçməlidir. Yeni o, qarşıya qoyulan elmi və praktik məsələlərin

cavablarını mənimsəməlidir, sertifikatıya keçməlidir, bundan sonra işləməsinə şərait yaradılır. Buna çox normal yanaşılmalıdır. Bu və ya digər səbəblərdən olur ki, hansısa səbəbdən işləyə bilmir. Amma sonra özündə güc tapır və işləmək istəyir. Bu mənada qanun iki üsulla icazə verir, müvafiq tibb müəssisəsində praktikanı keçmə-

lidir və sertifikatıyadan keçməlidir. Bu mənada müsbət yanaşıram. Bir şəxsin əczaçılıq hüququnun bərpa olunması üçün qanun imkan verir və belə vəziyyətdə olan insanlara da yol açıq olduğunu göstərir. Təki sən bu sənətin elmi praktiki əhəmiyyətini dərk edəsən”.

□ **Afaq MİRAYIQ,**
“Yeni Müsavat”

Minalarla bağlı Azərbaycana dəstək vədləri - sözdən işə keçmək zamanı

Ölkənin daha çox nəyə ehtiyacı var - mütəxəssisə, robota, itlərə, yoxsa..?

Işğaldan azad edilən torpaqlarımıza “Böyük qayıdış” planı çərçivəsində böyük inşa-quruculuq işləri, keçmiş məcburi köçkünlərin öz yurd yerlərinə dönüşü davam edir. Əfsus ki, bu prosesə ən böyük əngəl ərazilərin minalarla çirklənməsidir. Təəssüf ki, bu olduqca bahalı işi də Azərbaycan dövləti müstəsna olaraq öz imkanları və resursları hesabına görmək zorundadır.

“ATƏT Azərbaycanda miniatemizləmə prosesinə töhfə verməyə hazırdır”. Bu sözləri ötən həftəsonu ATƏT-in baş katibi Feridun Sinirlioğlu Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla birgə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

Bundan bir neçə gün öncə isə Prezident İlham Əliyevin Pekin səfəri zamanı Çin də bu işdə ölkəmizə kömək vəd edib. Həmçinin ötən həftə Bakıda olan Avropa İttifaqının (Aİ) Xarici işlər və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi Kaya Kallas Aİ adından eyni dəstəyi vəd edib.

Bəs həm ATƏT-in və Aİ-nin, həm də Çinin köməyi konkret nədən ibarət ola bilər? Azərbaycan hazırda daha çox nəyə ehtiyacı var - mütəxəssisə, robota, itlərə, yoxsa..?

“Təxris Olunmuş Hərbiçilərin Gəncləri Maarifləndirmə” İctimai Birliyinin sədri, hərbi icmalçı Emin Həsənlı “Yeni Müsavat”da çox vacib məqamlara toxundu: “Təəs-

süflər olsun ki, ATƏT heç bir vədi yerinə yetirmir. ATƏT vaxtında münafişəni həll etsəydi, Azərbaycan məcburi köçkünləri bu qədər ağır həyat yaşatmışdılar. Eyni zamanda iqtisadiyyatımıza bu qədər ağır zərbə dəyməzdi. ATƏT-in həmsədr ölkələrindən heç biri üzərlərinə düşən öhdəlikləri yerinə yetirmədilər. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qərarları da yerinə

yetirilmədi. Nəticədə bunu Azərbaycan dövləti yerinə yetirdi. Vətən müharibəmizdən sonra dövlətimiz əraziləri minalardan təmizləyir, bərpa-quruculuq işləri aparır. İndi bəs ATƏT niyə hələ də konkret addımlar atmayıb? Bunlar, sadəcə, təəssüf doğurur. Yaxud ATƏT niyə Ermənistanla qarşı qərarlar qəbul etmir? Dövlətləri Ermənistanı təcavüzkar ölkə

kimi tanımağa çağırır. Ermənistan ərazilərimizi 2020-ci ildən sonra da çirkləndirib. Özləri etiraf edirlər ki, təkə Ağdam və Füzulidə 97 min mina basdırıblar. Düzdür, onun 75 faizdən çoxu yanlış çıxdı. Amma Ermənistanla sual vermək lazımdır ki, ərazilərimizi niyə bu qədər çirkləndirib”.

AMİP liderinin köməkçisi, politoloq Əli Orucov isə ümidli danışdı: “Ermənistanın 30 illik işğalı dövründə Azərbaycan əraziləri minalarla, partlayıcı maddələrlə və döyüş sursatları ilə çirkləndirilib. Faktiki olaraq 20 faiz işğal altında olmuş ərazilər bu səbəbdən riskli və təhlükəli ərazilərə çevrilib. 44 günlük müharibədən sonra Ermənistanla Azərbaycan arasında humanitar məsələlərlə bağlı, o cümlədən minaların ərazilərin xəritələrinin Bakıya verilməsi barədə müzakirələr aparılsa da, ilkin müəyyən razılaşmalar əldə edilsə də İrəvan bundan hər dəfə imtina edir, razılaşmaları pozur. Azərbaycanın müharibədə əsir düşmüş erməni hərbiçiləri böyük humanistlik edərək Ermənistanla tam təhvil verməsindən sonra da Paşinyan hakimiyyəti mina xəritələrini təqdim etməkdən yayınmış olmalıdır. Bu da nəticə etibarilə Azərbaycanı minaların təmizlənməsi ilə bağlı çətin vəziyyətə saldı. Təəssüflər olsun ki, Ermənistanın ucbatından mühəri-

bədən sonra yüzlərlə Azərbaycan vətəndaşı mina qurbanı olaraq həyat və sağlamlıqlarını itirib. Minalı və döyüş sursatları və partlayıcı maddələrlə ərazilərin çirkləndirilməsi tikinti-quruculuq işlərinə də, məcburi köçkünlərin yenidən məskunlaşma prosesinə də mənfi təsir göstərir. Bu sahədə göstərilən fəaliyyət ləngidir. Təəssüflər olsun ki, miniatemizləmə işlərini Azərbaycan təkbaşına görür. Halbuki bunu həyata keçirmək ağırlı olmaqla yanaşı, böyük maliyyə, maddi və texniki vasitələr tələb edir. ATƏT, Aİ, Çin kimi güclərin miniatemizlənməsi ilə bağlı böyük potensialı, imkanları və təcrübəsi var. Əgər verdikləri sözlərin üzərində dursalar minaların ərazilərdən təmizlənməsi ilə bağlı göstərilən fəaliyyət sürətlənir və bu da infrastrukturun yaradılmasında tikinti-quraşdırma, abadlıq və məskunlaşmanın sürətini artırmış olardı. İndi yaxşı fürsət düşüb, Bakı İrəvanı məcbur etməlidir ki, mina və partlayıcı qurğularla çirkləndirilmiş ərazilərin təmizlənməsinə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini geniş şəkildə cəlb edərək, bu məsələnin də həllinə nail ola bilsin. Hər halda, ümid edirəm ki, ATƏT, Aİ, Çin və digər təşkilat və ölkələr problemə dərinliyi və ciddiliyini nəzərə alaraq əməli fəaliyyətə keçəcək”.

□ **Cavanşir ABBASLI,**
“Yeni Müsavat”

MUSAVAT

Son səhifə

N 72 (8682) 29 aprel 2025

Dünyanın ən varlı adamları bu şəhərlərdə yaşayır

2025-ci il üçün dünyanın zəngin insanların yaşadığı şəhərlərin siyahısı açıqlanıb.

Bu barədə "Henley & Partners" və "New World Wealth" birgə hesabat dərc edib.

ABŞ-ın 3 şəhəri TOP 5-də qərarlaşıb.

Belə ki, hesabatla görə, Nyu-York 818 senti-milyoner (red.-sərvəti 100 milyon dollar və ya daha çox olanlar) və 66 milyardər daxil olmaqla, 384,500 yüksək sərvətli şəxsle birinciliyini qoruyub-saxlayıb.

Nyu-York

İkinci pilləni 342.400 milyonçu ilə San-Fransisko və ya Silikon Vadisi tutub.

Burada son 10 ildə varlı insanların sayında 98 faiz artım müşahidə edilib.

San-Fransisko

Yaponiyanın paytaxt şəhəri Tokyo 292.300 milyonçu ilə 3-cü yerdədir.

4-cü və 5-ci yerləri isə 242.400, 200.600 milyonçu ilə müvafiq olaraq Singapur və Los-Anceles bölüşür.

Singapur

Los-Anceles

Ümumilikdə isə Çin ABŞ-dan sonra ən zəngin insanların yaşadığı ölkədir. Belə ki, ilk əllilikdə Birləşmiş Ştatlın 11, Çinin isə 6 şəhəri təmsil olunur.

Əvvəlki illərdə dünyanın ən zəngin şəhərlərindən biri olan London reytingdəki enişini davam etdirir. 2024-cü ildə 5-ci yərə enən London bu il 215.700 milyonçu ilə 6-cı yerdədir.

London

Bundan başqa, Moskva da son 10 ildə 25 faiz geriləyərək 40-cı yərə düşüb. Bu iki şəhər siyahıda mənfi artım göstərən şəhərlər kimi seçilir.

Moskva

Hesabatda Türkiyə ilk 50-likdə yer almasa da, inkişaf etməkdə olan şəhərlərə malik ölkələrdən biri kimi təqdim edilib.

Belə ki, qardaş ölkədə ümumilikdə 40.200 milyonçu, 131 senti-milyoner və 16 milyardər yaşayır ki, onlardan 15.000 milyonçu, 58 senti-milyoner və 10 milyardəri təkcə İstanbulun payına düşür.

Yaponiyanın ən yaşlı insanı vəfat etdi

Yaponiyanın ən yaşlı insanı olan Okaçi Hayaşi 115 yaşında vəfat edib.

Oxu.Az "Haber Global"ə istinadən xəbərinə görə, bu barədə Yaponiyanın Səhiyyə, Əmək və Sosial Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib. Məlumatla görə, Gifu əyalətinin Toki şəhərində yaşayan qadın müalicə aldığı xəstəxanada ürək çatışmazlığından dünyasını dəyişib. Okaçi Hayaşinin ölümündən sonra Yaponiyanın Aichi əyalətinin Koda qəsəbəsində yaşayan 114 yaşlı Mine Kondo öl-kənin ən yaşlı insanı olub.

Qocalmanı sürətləndirən global bala - İlnitski çıxış yolu göstərdi

"Global istiləşmə və kəskin hava dəyişikliyi orqanizmin sürətlə qocalmasına səbəb olur". Publika.az xəbər verir ki, bunu ümumi praktikant, geriatri, Dementia.net sosial layihəsinin eksperti Andrey İlnitski GAZETA.RU-ya bildirib.

"İstilik dalğaları, mülayim qışlar və qəfil temperatur dəyişiklikləri bədəndə əlavə stress yaradır, qocalmanın proksi xəstəliklərinin, yeni patogenezə yaşa bağlı dəyişikliklərə çox oxşar olan xəstəliklərin inkişafına səbəb olur. Bunlar hipertoniya, ateroskleroz, diabet və piylənmədir. Bu xəstəliklər inkişaf mexanizminə görə qocalmaya çox bənzəyir və yaş artdıqca baş vermə tezliyi artır", - İlnitski deyib.

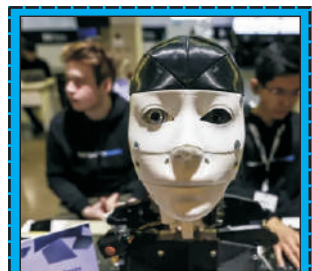
Onun sözlərinə görə, həm yaşa bağlı dəyişikliklər (yaşlanma), həm də qocalmanın

proksi xəstəlikləri ümumi xüsusiyyətlərə malikdir: autofagiyanın effektivliyi (hüceyrələrin təmizlənməsi) azalır, mutasiyaların sayı artır, DNT-nin metilasiya dərəcəsi artır, iltihab və digər proseslərin fonunda artım müşahidə olunur. Ekspert hesab edir ki, ətraf mühitin çirklənməsinə görə onlar indi daha tez meydana olurlar ki, bu da orqanizmin vaxtından əvvəl qocalmasından xəbər verir.

Bundan əlavə, bu gün mikropplastiklər, yanacaq məhsulları və bəzi kimyəvi gübrələri ehatə edən yeni çirkləndiricilərin - ksenobiotiklərin meydana gəlməsi də proxy xəstəliklərin inkişafına səbəb olur.

"Yaşıl ərazilər" in sakinləri insultdan daha az əziyyət çəkirlər, stresslə daha yaxşı mübarizə aparır və daha çox həre-

kət edirlər. Yüksək çirklənmə səviyyəsinə malik meqapolislər vaxtından əvvəl qocalmağa səbəb olur. Ancaq adı bir Xruşşev dövründəki mənzildə belə, lazımi şərait yarada bilərsiniz: canlı qapalı bitkilərdən, müntəzəm havalandırmadan və nəmliendirici almaqdan başla-ya bilərsiniz", - həkim məsləhər verir.

Robotlar ən yaxşı cərrahların da çörəyinə bais olacaq - Mask tarixi verdi

"Yaxın beş il ərzində robotlar cərrahları əvəz edə biləcək".

Publika.az xəbər verir ki, bu barədə amerikalı milyardər İlon Mask X sosial şəbəkəsində məlumat verib.

"Robotlar bir neçə il ərzində yaxşı insan cərrahlarını, təxminən beş il ərzində ən yaxşı insan cərrahlarını geridə qoyacaq", - Mask blogger Mario Naufalın paylaşımına cavab olaraq yazıb.

Bunları bilirsinizmi?

- * Flamingolar yalnız başaşağı vəziyyətdə qidalana bilərlər.
- * Çəkil başlı köpəkbalığının görmə sahəsi 360 dərəcədir.
- * Buqələmun dili bədən uzunluğu qədər böyüyə bilər.
- * Pələnglərin zolaqları barmaq izlərinə bənzəyir və onları bir-birindən fərqləndirir.
- * Atlar üz ifadələrindən istifadə edərək bir-biri ilə ünsiyyət qururlar.
- * Dəniz tısbağasının ən uzun səyahəti 647 gün çəkdi.
- * Yaquar dişləməsi ilə zirehli sürünənlərin qabıqlarına asanlıqla nüfuz edə bilər.
- * Ev milçəkləri fa notunda vızıldayır.
- * Həşəratların kiçik ölçülərinə aldanmayın: yer üzündəki heyvanların 80%-i böcəklərdir.
- * Zebralar ağ zolaqlı qara heyvanlardır.
- * Qarısqalar yatmır.
- * Böyük ağ köpəkbalığı 100 litr suda bir damla qan qoxusunu hiss edə bilər.
- * Bəzi ilan növləri 2 ilə qədər ac qala bilər.
- * Dişi pinqvin balasını ifirdikdə başqa bir pinqvinin cücəsini oğurlamağa cəhd edə bilər.
- * Köpəkbalığı gözlərini qırıpmır.
- * Delfinlər bir gözü açıq yadırlar.
- * Dəvəquşunun sürəti saatda 70 km-ə çatır.
- * Bir ilbiz 4575 ildən sonra dünya ətrafında dövr edəcək.
- * Mürəkkəb balığı tez rəngini dəyişə və ovlarını hipnoz edə bilər.
- * Dəvəquşunun gözü beynindən böyükdür.

Ən uzun insanlar bu ölkələrdə yaşayır

İnsan boyu genetik, ətraf mühit və həyat tərz faktorlarından asılı olaraq dəyişir. Bəs dünya üzrə ən uzunboylu insanlar hansı ölkələrdə yaşayır?

Bu sual xüsusilə antropologiya, sağlamlıq və sosial tədqiqatlarla maraqlananlar üçün maraqlı ola bilər.

Bu ölkələri təqdim edirik:

Hollandiya - hollandlar dünyanın ən uzunboylu millətidir.

Aparılan bir çox araşdırmaya görə, ən uzun insanlar əsasən Hollandiyada yaşayırlar. Hollandiya kişilərinin orta boyu təxminən 183 sm, qadınların isə 170 sm civarındadır. Bu göstəricilər onları dünyanın ən uzun insanlarınə sahib ölkəsi edir.

Niyə Hollandiyada insanlar uzundur?

- Genetik faktorlar: Hollandiya əhalisinin genetik quruluşu boy uzunluğuna müsbət təsir göstərir.

- Zülal və kalsium baxımından zəngin qidalanma: Süd məhsulları, xüsusilə pendir və süd gündəlik rasionda mühüm yer tutur.

- Sosial rifah: Keyfiyyətli səhiyyə və uşaq inkişafı xidmətləri uşaqlarda sağlam və optimal boy artımına imkan yaradır.

Digər uzunboylu ölkələr:

Hollandiya ilə yanaşı, aşağıdakı ölkələrdə də insanların orta boyu dünya ortalamasından yuxarıdır:

Danimarka - kişilər: 181 santimetr

Norveç - kişilər: 180 santimetr

İsveç - kişilər: 180 santimetr

Bosniya və Herseqovina - kişilər: 183 santimetr

Monteneqro - kişilər: 183 santimetr.

Bu ölkələrdəki insanların uzunboylu olması da həm genetik, həm də sosial-iqtisadi amillərlə əlaqələndirilir.

Qısa boylu əhalinin yaşadığı ölkələr:

Əgər ən uzunboylu ölkələr maraqlıdırsa, əksinə, ən qısa boylu əhalinin hansı ölkələrdə yaşadığı da bəzən diqqət çəkir.

Qısa boya malik insanların daha çox olduğu ölkələr:

İndoneziya

Boliviya

Filippin.

Vyetnam

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Emil SALAMOĞLU

Lisenzia N: B 114
SAYI: 1.500